

TC
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ

KIR ÇİÇEKLERİ 2

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşabilir.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. GONCA GÜL MOTİFİ	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Kullanım Yerleri	7
1.3. Çizim Tekniği	15
UYGULAMA FAALİYETİ	17
UYGULAMA FAALİYETİ	23
UYGULAMA FAALİYETİ	31
UYGULAMA FAALİYETİ	34
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	37
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	39
2. GÜL MOTİFİ	39
2.1. Tanımı	39
2.2. Kullanım Yerleri	45
2.3. Çizim Tekniği	57
UYGULAMA FAALİYETİ	70
UYGULAMA FAALİYETİ	73
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	80
MODÜL DEĞERLENDİRME	82
CEVAP ANAHTARLARI	86
KAYNAKLAR	87

AÇIKLAMALAR

KOD	211GS0099
ALAN	Seramik ve Cam Teknolojisi
DAL/MESLEK	Çinicilik
MODÜLÜN ADI	Kır Çiçekleri 2
MODÜLÜN TANIMI	Çini sanatında kullanılan gonca gül ve gül motiflerinin tanımları, kullanım yerleri ve çizim teknikleri ile ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Kır Çiçekleri 1, modülünü almış olmak
YETERLİK	Kır çiçekleri grubu motiflerini çizmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında; Türk süsleme sanatları ana motiflerinden olan ve kır çiçekleri motifleri içinde yer alan, gonca gül ve gül motiflerini asıllarını bozmadan bir bütün olarak ele alıp, estetik bir üslupla, çizim tekniğine bağlı kalarak, çeşitli ölçülerde çizebileceksiniz. Amaçlar Gerekli ortam sağlandığında; 1. Gonca gül motifini, motifin aslını bozmadan bir bütün olarak ele alıp, estetik bir üslupla, çizim tekniğine bağlı kalarak, çeşitli ölçülerde çizebileceksiniz. 2. Gül motifini, motifin aslını bozmadan bir bütün olarak ele alıp, estetik bir üslupla, çizim tekniğine bağlı kalarak, çeşitli ölçülerde çizebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLAR	Açılı çizim masası, parşömen kâğıdı, beyaz resim kâğıdı, 0,5 kalem, 2B kalem ucu, gönye, cetvel
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Tamamladığınız her faaliyet sonrasında uygulamasını yaptığınız her faaliyet için kendinizi değerlendireceksiniz. Modülü tamamladığınızda öğretmeniniz size ölçme araçlarını uygulayarak kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirecektir.

GİRİŞ

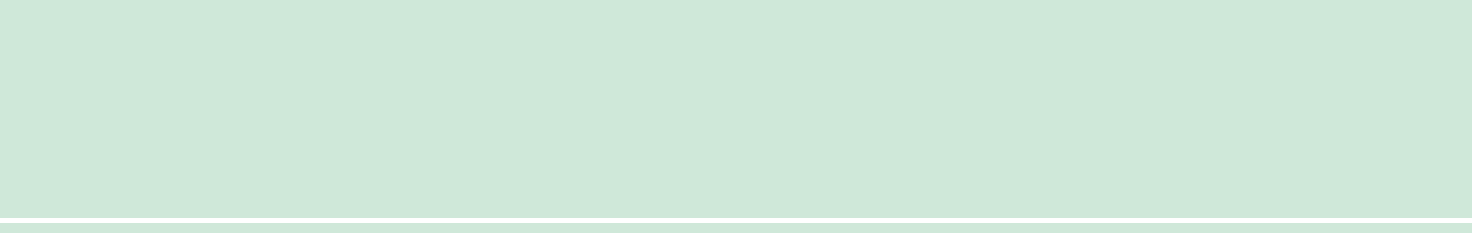
Sevgili Öğrenci,

Çinilerde kullanılan motifler, belli üsluplar içinde yer alan, temel bazı kurallar üzerine oturtularak sonsuz şekilde üretilebilen, çini desenlerinin yapı taşlarını oluşturan, süsleme unsurlarıdır.

Natüralist üslup motiflerini yarı stilize motifler grubunda ele almaktayız. İsminden de anlaşılacağı gibi natüralist üslup içinde yer alan çiçek motifleri, çok fazla stilize edilmeden, doğadaki natürel (doğal) hallerine oldukça benzer şekilde çizilerek desenlere aktarılmıştır. Çiçek ve doğa sevgisinin yoğunluğu ve buna paralel olarak çiçeğin bol olması bu üslubun sevilmesinde ve yayılmasında etkin rol oynamıştır.

Lale, karanfil, gül, sümbül, gibi çiçek motiflerinin yanında, nergis, süsen, zambak, kokulu menekşe, çiğdem gibi çok çeşitli çiçekler çini desenlerini süslemektedir. Günümüz çini eserlerinde, yarı stilize (yarı üsluplaştırılmış) çiçek motifleri arasında özellikle gül, lale, ve karanfil motiflerinin ön plana çıkarak çok kullanıldıkları görülmektedir.

Kır çiçekleri 1 modülü ile adı geçen yarı üsluplaştırılmış çiçek motiflerine kısa bir giriş yapılarak tanıtılmış ve bu üslup içinde geçen çiğdem, lale ve karanfil motifleri ayrıntılı olarak işlenmişti. Kır çiçekleri 2 modülünde natüralist üslup içinde yer alan en önemli motiflerden gül ve gonca gül motiflerinin önemi, kullanım yerleri ve çizim teknikleri ayrıntılı olarak işlenmektedir. Bu modülü tamamladığınız zaman sizler çini sanatında çok önemli yeri olan, yarı stilize çiçek motiflerinden gül ve gonca gül motiflerini istediğiniz ölçülerde ve tekniğine uygun olarak çizebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Gerekli ortam sağlandığında; gonca gül motifini, motifin aslını bozmadan bir bütün olarak ele alıp, estetik bir üslupla, çizim tekniğine bağlı kalarak, çeşitli ölçülerde çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çini sanatında kullanılan gonca gül motiflerini araştırınız. Bulduğunuz örneklerden üç tane farklı gonca gül motifini çiziniz.
- Türk süsleme sanatlarının çeşitli kollarında (tezhip, maden, taş, dokuma v.b) kullanılan gonca gül motiflerini araştırarak benzer ve farklı yönlerini inceleyiniz.

1. GONCA GÜL MOTİFİ

1.1. Tanımı

Goncanın sözlük anlamı, henüz açılmamış veya açılmaya yüz tutmuş çiçektir. Buna göre yeni açılmaya yüz tutmuş güle, gonca gül denir. Resim 1. 1’de doğada yetişen gonca gülleri görebilirsiniz. Çinide kullanılan gonca gül motifini kısaca şu şekilde tanımlayabiliriz. Yarı üsluplaştırılmış çiçek motifleri arasında yer alan, oval formdaki çanak ve yukarıya doğru yükselen çanak yaprakları ile çanak yapraklarının arasında yeni açılmaya yüz tutmuş taç yapraklarından oluşan, doğadaki gonca gülün stilize edilmesi ile oluşan motiftir. Çini sanatında kullanılan gonca gül motifi, çiçeğin profilden görünüşünün stilize edilmesiyle elde edilmiştir.

Gülün bodur ağaç, çalı ve tırmanıcı çalı olmak üzere pek çok çeşitleri bulunmaktadır. Yedi, sekiz bine çıkan bu çeşitler, çiçeklerinin kokusu, rengi, şekli, iriliği ve ufaklığı ile birbirinden ayrılır. Bunlara paralel olarak gonca güllerde çeşitlerine göre farklılaşarak, görünüm olarak birbirinden ayrılırlar. Çini sanatında natüralist bir yaklaşımla çizilen gonca gül motifleri doğadan aynen olmasa da, oldukça benzer şekilde desenlere aktarılmışlardır. İznik klasik eserlerinde kullanılan gonca gül motifleri incelendiğinde, bunların birbirlerine benzemekle birlikte ufak tefek farklılıklar gösterdikleri gözlenir. Motifin çanak yaprakları uzun - kısa, tınaklı - tınaksız olabilir. Gene çiçeğin taç yaprakları farklı görünüşlerde olabilir. Bu ufak farklılıklar gonca gül motifini çeşitlendirerek zenginleştirirler. Buna rağmen en basit ve küçük bir gonca gülde bile taç yaprakları ve çanak kısmı belirgindir. Yarı üsluplaştırılmış (stilize edilmiş) olmalarına rağmen ana karakterini kaybetmeyen gonca gül motifleri desen içinde hemen fark edilirler. Karakteristik formdaki gül goncaları kompozisyonlarda vazgeçilmez motiflerden olmuştur. Aşağıda Resim 1. 2. -1. 3. ve 1. 4’te 15. yüzyıl İznik yapımı çinilerde görülen gonca gül motiflerinden bazıları yer almaktadır.

Resim 1. 1: Doğada yetişen gonca güller

Resim 1.2: 15. Yüzyıl İznik klasik eserleri arasında görülen gonca gül motifleri

Resim 1. 3: 15. Yüzyıl İznik klasik eserleri arasında görülen çeşitli gonca gül motifleri

Resim 1.4: 15. Yüzyıl İznik klasik eserleri arasında görülen çeşitli gonca gül motifleri

1.2. Kullanım Yerleri

Gül ve gonca gül motifi çini sanatında kullanılan karakteristik çiçeklerdendir. Çok sevilerek çizilen gonca gül motifleri desen içinde ana motif olarak kullanılır. Desenin oluşturulmasında, zengin ve gösterişli yapıları ile büyük katkı sağlarlar. Natüralist üslupta yapılmış çini eserleri incelendiğinde, gonca gül motifinin bazen kendi dal eğrisi üzerinde tek başına bazen de tam olarak açmış gül motifleriyle aynı dal eğrisi üzerinde kullanıldığı görülür. Bu tamamen sanatçının tercihine ve motiflerin kompozisyon içindeki dağılımlarına bağlıdır. Gonca gül motifi, henüz tam olarak açılmamış gül motifini temsil ettiği için, gül motifi ile aynı dal eğrisi üzerinde kullanılması gayet normaldir. Resim 1. 5. - 1. 6. - 1. 7.- 1. 8. - 1. 9. ve 1. 10 'da gonca gül motifleri, gül motifleri ile aynı dal üzerinde, Resim 1. 11 ve 1. 12'de ise kendi dal eğrileri üzerinde görülmektedir. Aşağıda sunulan bu örnekler, 15. yüzyıl İznik yapımı çini tabaklardan alınmış çeşitli detay görüntülerden oluşmaktadır.

Gonca gül motifi kompozisyon içinde, genellikle diğer bitkisel motifler ile birlikte küme yaprak motifinin arasından çıkarak yükselir. Desen içinde bir dal eğrisi üzerinde bir gonca gül motifi olabileceği gibi birkaç tane de olabilir. Gonca gül motifi sadece gül motifiyle aynı dal üzerinde yer alabilir. Diğer motiflerle aynı dal üzerinde yer alamaz. Ancak diğer motiflerle aynı kompozisyon içinde, zeminden yükselerek diğer çiçeklerle birlikte demetler oluşturabilir.

Resim 1. 5: Gül motifi ile aynı dal eğrisi üzerinde yer alan, gonca gül motifi

Resim 1. 6: Gül motifi ile aynı dal eğrisi üzerinde yer alan, gonca gül motifi

Resim 1. 7: Gül motifi ile aynı dal eğrisi üzerinde yer alan, gonca gül motifi

Resim 1. 8: Gül motifi ile aynı dal eğrisi üzerinde yer alan, gonca gül motifi

Resim 1. 9: Gül motifi ile aynı dal eğrisi üzerinde yer alan, gonca gül motifleri

Resim 1. 10: Gül motifleri ile aynı dal eğrisi üzerinde yer alan, gonca gül motifi

Resim 1. 11: Gül motiflerinden ayrı, kendi dal eğrileri üzerinde yer alan gonca gül motifleri

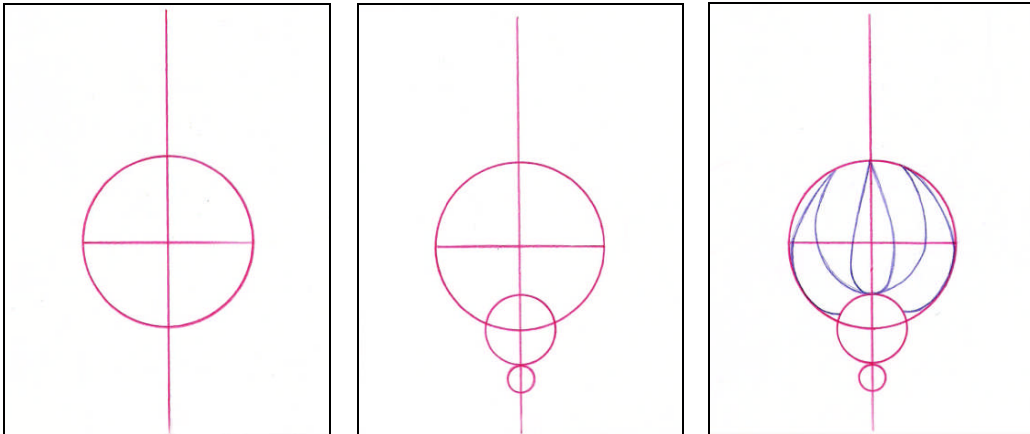
Resim 1.12: Gül motiflerinden ayrı, kendi dal eğrileri üzerinde yer alan gonca gül motifleri

1.3. Çizim Tekniği

Uygulama faaliyetlerinde ilk olarak; dal ve dal yaprakları olmadan sadece gonca gül motifinin çizim çalışmaları yapılacaktır. Bu şekilde gonca gül motifinin çizim tekniği tamamen kavrandıktan sonra dal eğrisi üzerinde çizimler yapılacaktır. İlk çalışmalarda çizimler bir ölçü içinde yapılarak gerekli pratik kazanılmalıdır. Çizimde ustalaşmış kişinin geometrik bir ölçüye ihtiyacı yoktur. Burada önemli olan, her ölçü içine gonca gül motifini çizebilmektir. İleriki uygulamalarda kullanım yeri ve amacına uygun olarak istenilen büyüklüklerde gonca gül motifini çizebilmek çok önemlidir.

Sağa veya sola bakan gonca gül motiflerini çizmek için, öncelikle çizilecek motiflerin büyüklüğünü belirlemek gerekir. Çizilecek motiflerin büyüklüğünü belirlemede en önemli unsur, içinde yer alacağı desenin ölçüsüdür. Desen ölçüsü büyüdükçe genelde motif ölçüleri de büyür, küçüldükçe motif ölçüleri de küçülür. Motifimizin büyüklüğünü ise kanaviçemizle ayarlarız. Aynı kanaviçeyi büyük çizdiğimizde, orantılı olarak motifimizde büyür, küçük çizdiğimizde motifimizde küçülür. Bu nedenle çalışmalarınızda verilen ölçüler içine kanaviçeleri farklı ölçülerde çizerseniz, değişik ölçülerde motifler çizmiş olursunuz.

Gonca gül motifinin çizimine kanaviçenin belirlenmesi ile başlanır. Kanaviçe çiziminde önce kanaviçenin üzerinde yer alacağı orta eksen (dal eğrisi çizgisi) çizgisi belirlenir. Orta eksen çizgisi üzerine büyük ve küçük dairelerden oluşan motifin kanaviçesi çizilir. Kanaviçe çizimine Şekil 1. 1. A da gösterildiği gibi büyük daireden başlanır. Daha sonra yarısı büyük dairenin içinde kalacak ve büyük dairenin yarıçapından biraz daha küçük olacak şekilde ortadaki dairenin çizimi yapılır. En son alttaki en küçük daire çizilerek, Şekil 1. 1. B de gösterildiği gibi gonca gül motifinin kanaviçesi tamamlanmış olur. Belirlenen kanaviçe üzerinde öncelikle, büyük dairenin içinde yer alacak biçimde üç adet yaprakçıktan oluşan, çanak yaprakları çizilir. Çanak yapraklarının çizimine kenardaki yapraklardan başlanır. İki kenarda yer alan çanak yaprakları Şekil 1. 1. C de gösterildiği şekilde, büyük daireyi tam olarak sarmazlar. Bu yapraklara başlangıçla bitiş yerlerinde içe doğru yumuşak bir eğim verilir. Çanak yapraklarının tümü yukarıya doğru çıktıkça incelerek uçları sivrilir.

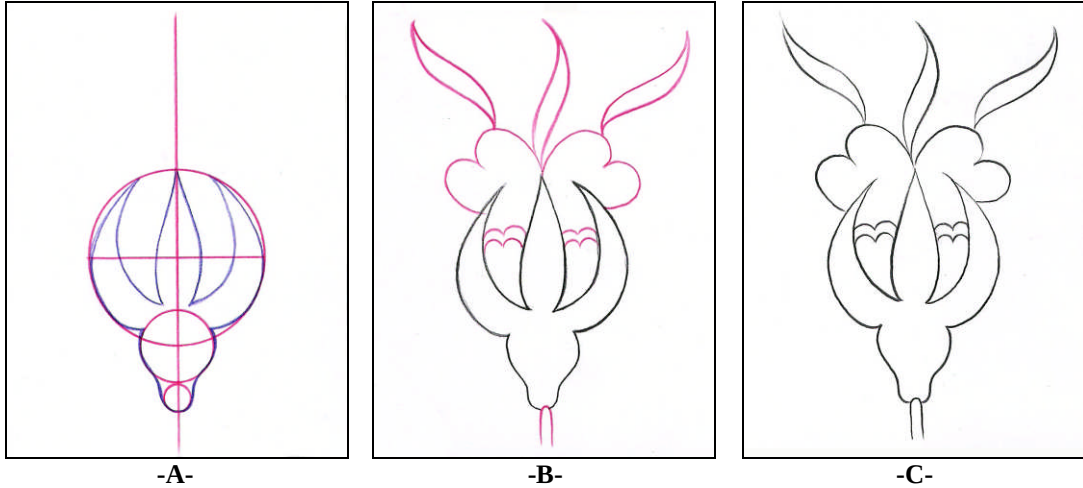

Şekil 1. 1: Gonca gül motifinin kanaviçesi ile çanak yapraklarının çizimi

Çanak yapraklarının ardından, çanağın alt kısmı Şekil 1. 2. A da gösterildiği şekilde çizilerek çanak yaprakları ile birleştirilir. Böylece gonca gül motifinin çanak kısmı tamamlanmış olur. Burada iki kenarda yer alan çanak yaprakları ile alt bağlantının doğru yapılmasına dikkat edilmelidir.

Çizimi yapılacak olan gonca gül motifinin çeşidine bağlı olarak, çanak yaprakları yukarıya doğru farklı biçimlerde uzayabilir. Bazılarında çanak yapraklarında kesinti olmadan yukarıya doğru uzarken, bazılarında Şekil 1. 2. B deki örnekte olduğu gibi araya çiçeğin taç yaprakları (tomurcukları) girebilir. Verilen örnekte gonca gül motifinin taç yaprakları (tomurcukları) belirlendikten sonra uçlarına yapraklar çizilmiştir. Gonca gül motifinin çanak yapraklarında olduğu gibi, çiçeğin taç yapraklarının da (tomurcukların) çiziminde belirli bir standart yoktur. Çiçeğin taç yaprakları da çizimi yapılacak olan gonca gül motifine bağlı olarak değişebilir. Uygulama faaliyetlerinde bu şekilde birbirinden farklı gonca gül motiflerinin çizimine yer verilecektir.

Gonca gül motifinin en son sap kısmı çizilir. Motif çizilirken gerekli görülen her aşamada, temize çekilerek hatalar düzeltilir. Motif en son bir kez daha temize çekilerek en son hali verilir. (Resim 1. 14. C)

Şekil 1. 2: Gonca gül motifinin kanaviçesi ile çanak yapraklarının çizimi

Natüralist üsluptaki diğer motiflerde olduğu gibi gonca gülün de dal yaprakları doğadaki gerçeğine uygun stilize edilmiştir. Gelişmiş Yapraklar 2 modülünde gül yapraklarının çizim tekniği verilmiştir.

UYGULAMA FAALİYETİ

GONCA GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

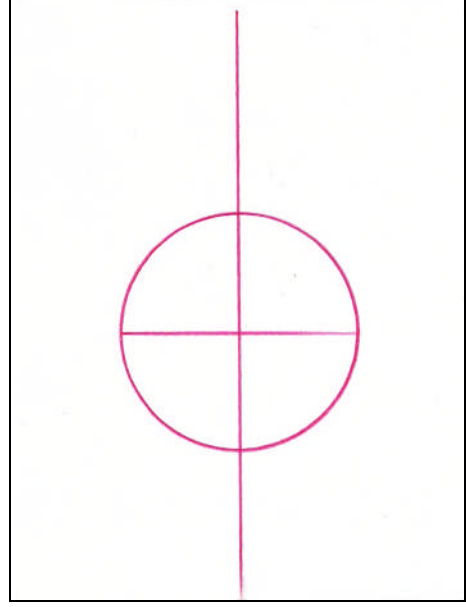
Kullanılacak Araç ve Gereçler

- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönye
- Cetvel

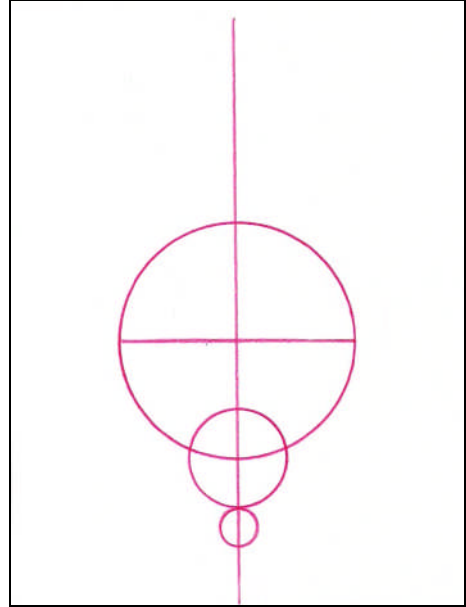
İşlem Basamakları

- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst kenarından 30 mm, sol kenarından 10 mm, alttan ve sağ. kenarından boşluk kalmayacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz
- Aşağıda 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek 60x80 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz
- Aşağıda görülen 60x80 mm'lik çizim alanına işlem sırasını takip ederek, gonca gül motifini çiziniz.
- 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanı

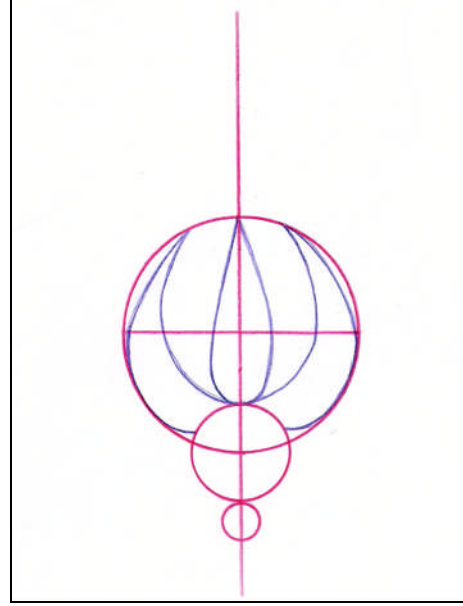
- Verilen ölçü içine orta eksen çizgisini çiziniz.
- Orta eksen çizgisi üzerine büyük dairenizi çiziniz.

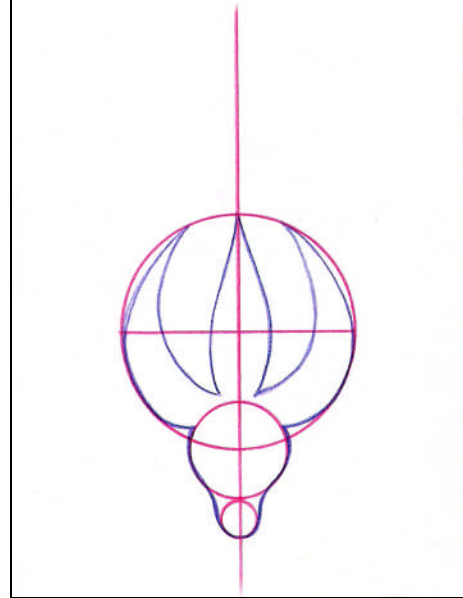
- Büyük dairenin yarıçapına yakın ve yarısı büyük dairenin içinde kalacak şekilde, ortadaki dairenizi çiziniz.
- Ortadaki dairenin yarıçapına yakın olacak şekilde en küçük dairenizi çizerek, gonca gül motifinin kanaviçesini tamamlayınız.
- Gonca gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, dairelerinizin oran ve orantısını kontrol ediniz. Unutmayınız ki kanaviçedeki herhangi bir hata motifinizin hatalı olmasına sebep olacaktır.

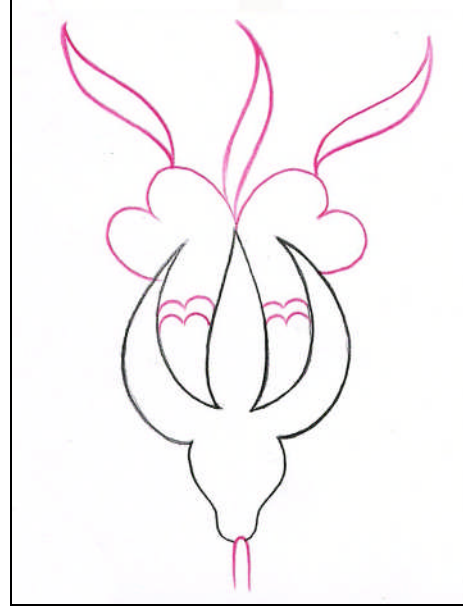
- Büyük dairenin içine, uç kısımlara doğru incelerek, uçları sivrileşecek şekilde, motifin çanak yapraklarını çiziniz. Çizime kenarda bulunan yapraklardan başlayınız.

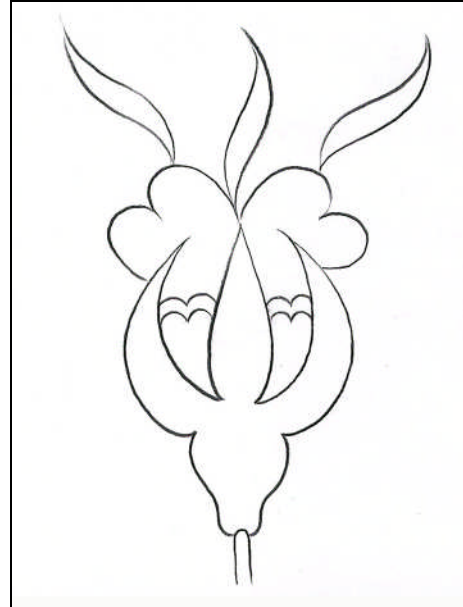
- En büyük dairenin altında yer alan küçük dairelerin üzerine, çanağın alt kısmını çizerek, çanak yaprakları ile birleştiriniz.
- Gonca gül motifinin çanak kısmını temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz.

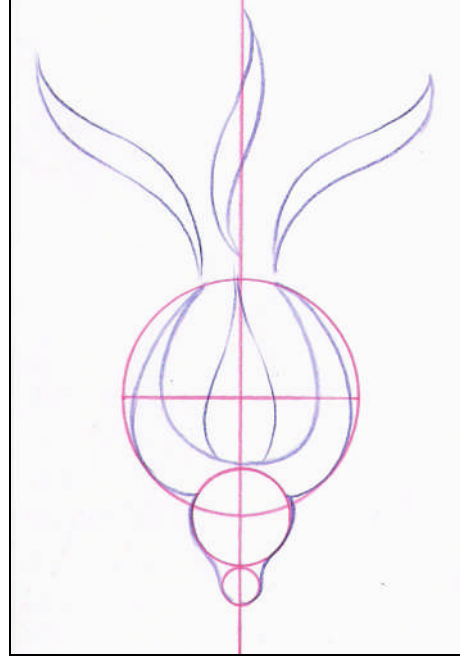
- Ortadaki çanak yaprağını merkez alarak, çiçeğin taç yapraklarını (tomurcuklarını) çiziniz. Ortadaki yapraktan kenardaki yapraklara doğru çizilen iki adet taç yaprağın birbirine simetrik ve eşit büyüklükte olmasına dikkat ediniz.
- Taç yaprakların (tomurcukların) üzerine, altta çizmiş olduğunuz çanak yaprakları takip edecek şekilde, yaprak uzantılarını çiziniz. Bu yaprak uzantıları sanatçının zevkine ve motifinin genel duruşuna uygun olarak değişebilir. (Uzun-kısa, geniş-dar, tırnaklı-tırnaksız vb. olabilir.)
- Daha önce çizmiş olduğunuz çanak yapraklarının arasını (taç yaprakların alt kısmı) yandaki örnekteki gibi süsleyiniz. Taç yaprakların alt kısmını oluşturan bu alanların süslenmesinde de herhangi bir standart yoktur. Çeşitli şekillerde süslenebilir.
- Motifin sap kısmını çizerek gonca gül motifini tamamlayınız.

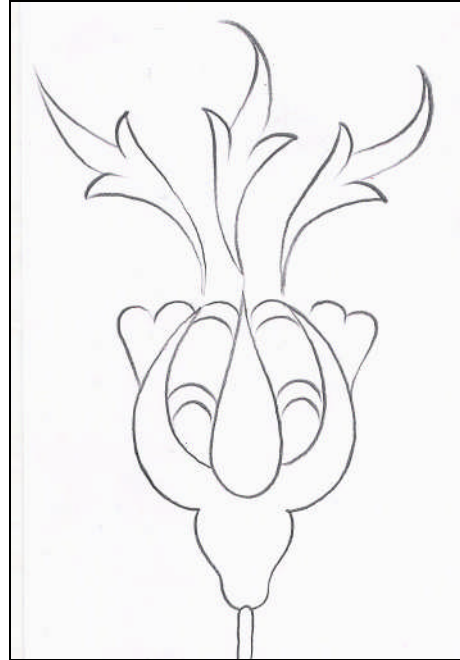
- Gonca gül motifini yeteri kadar temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz.
- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, aynı gonca gül motifini çiziniz.

- Yukarıda verilen ölçülerde ikinci bir kâğıt hazırlayınız.
- Yan tarafta kanaviçesi ile çanak ve çanak yapraklarının yeri belirlenmiş olan gonca gül motifinin çizimini inceleyerek, yukarıda çizmiş olduğunuz gonca gül motifi ile karşılaştırınız.
- Verilen ölçü içine, dairelerden oluşan gonca gül motifinin kanaviçesini çiziniz.
- Dairelerin içine motifin çanak ve çanak yapraklarını çiziniz.
- Büyük dairenin üzerinden belli bir eğim ve kavis vererek, çanak yapraklarının uzantılarını çiziniz. Çanak yapraklarının uzunluğu ile dönüş hareketleri, çizen kişinin isteğine bağlıdır. Burada önemli olan çanak yaprakların birbirine göre oranlarının doğru belirlenmiş olması ve estetik görünmeleridir. Unutulmamalıdır ki aynı kanaviçe ile farklı biçimlerde gonca gül motifi çizilebilir.

- Çiziminizi temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz.
- Gonca gülün, tomurcuklarını oluşturan taç yapraklarının yerini belirleyerek çiziniz.
- Çanak yapraklarının arasında bulunan, (taç yaprakların alt kısmını) alanı, yan tarafta olduğu gibi süsleyerek motifinizi zenginleştiriniz.
- Motifi temize çekerek, çanak, çanak yaprakları ve taç yapraklarına en son halini veriniz.
- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, aynı gonca gül motifini çiziniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

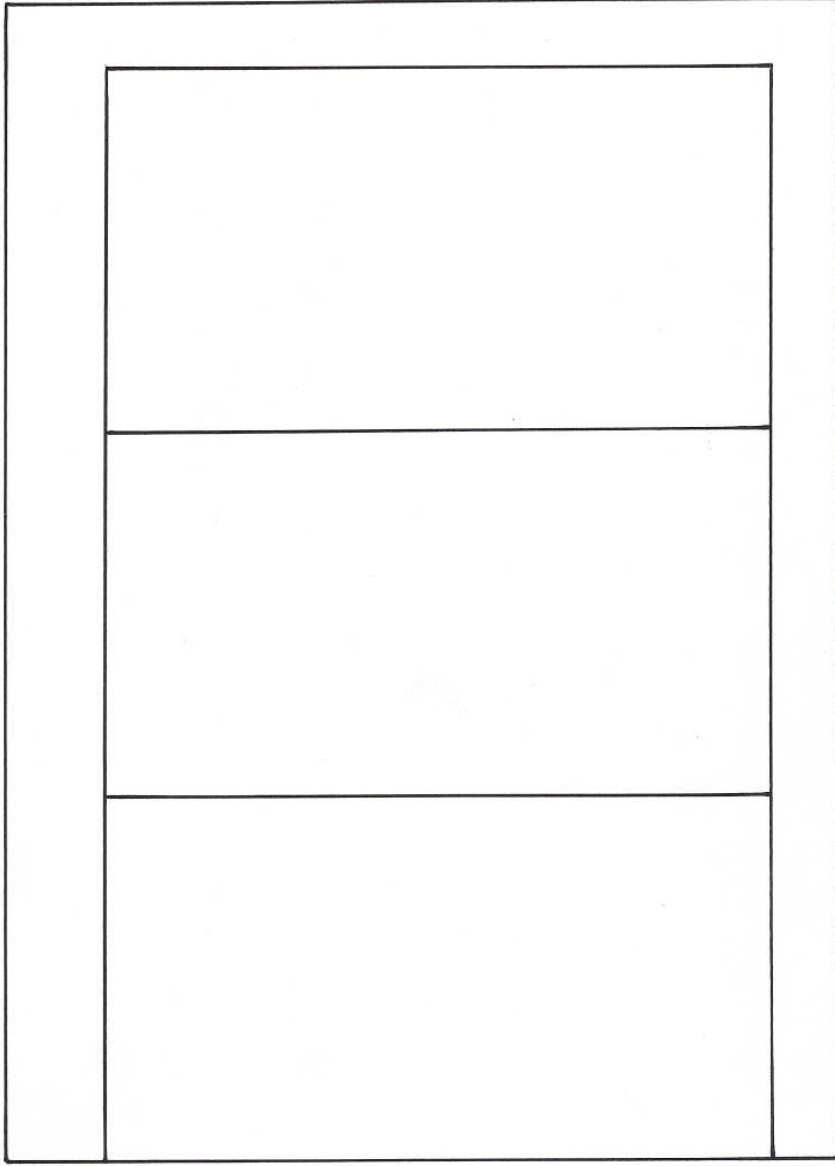
DAL EĞRİSİNDE GONCA GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

Kullanılacak Araç ve Gereçler

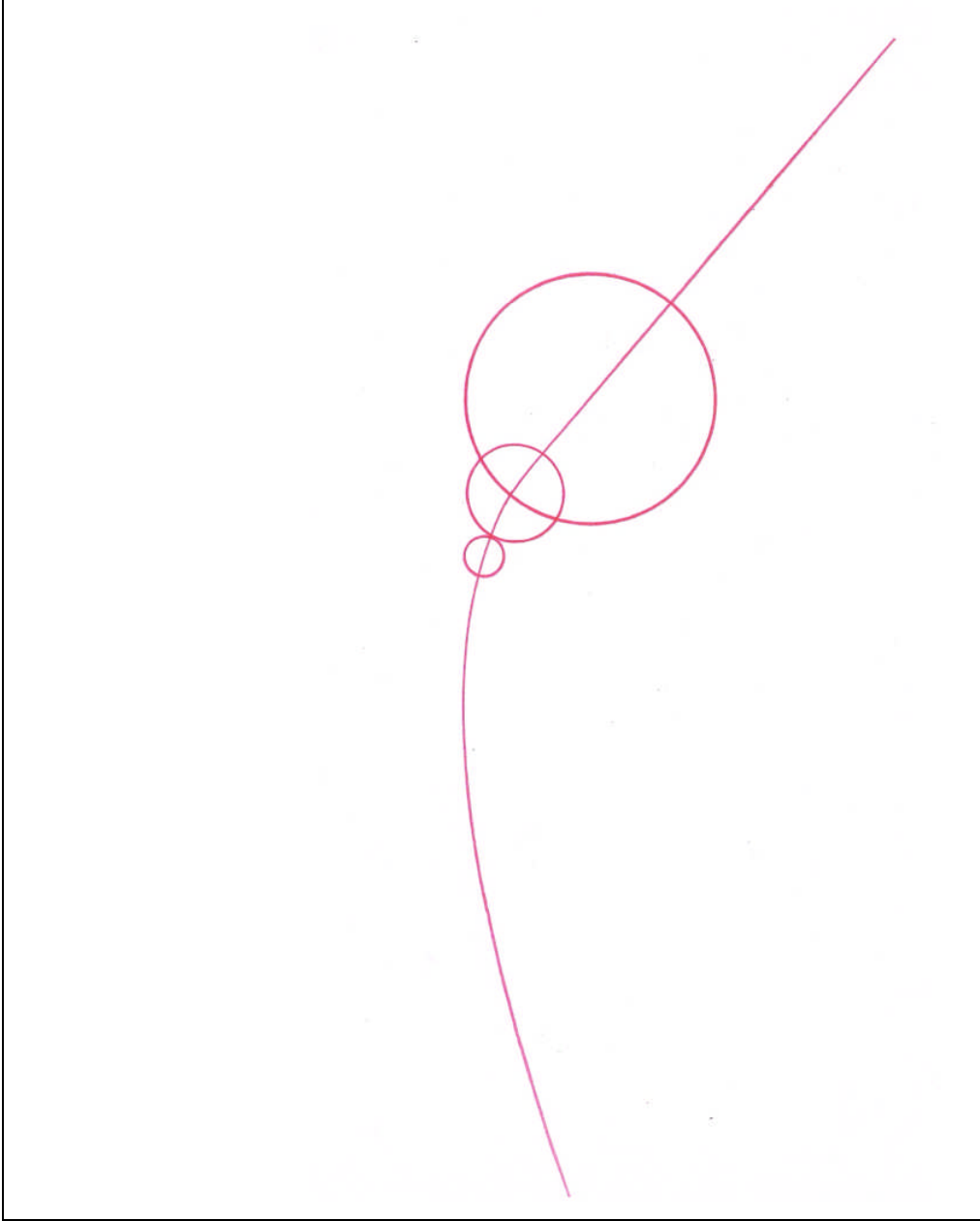
- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönye
- Cetvel

İşlem Basamakları

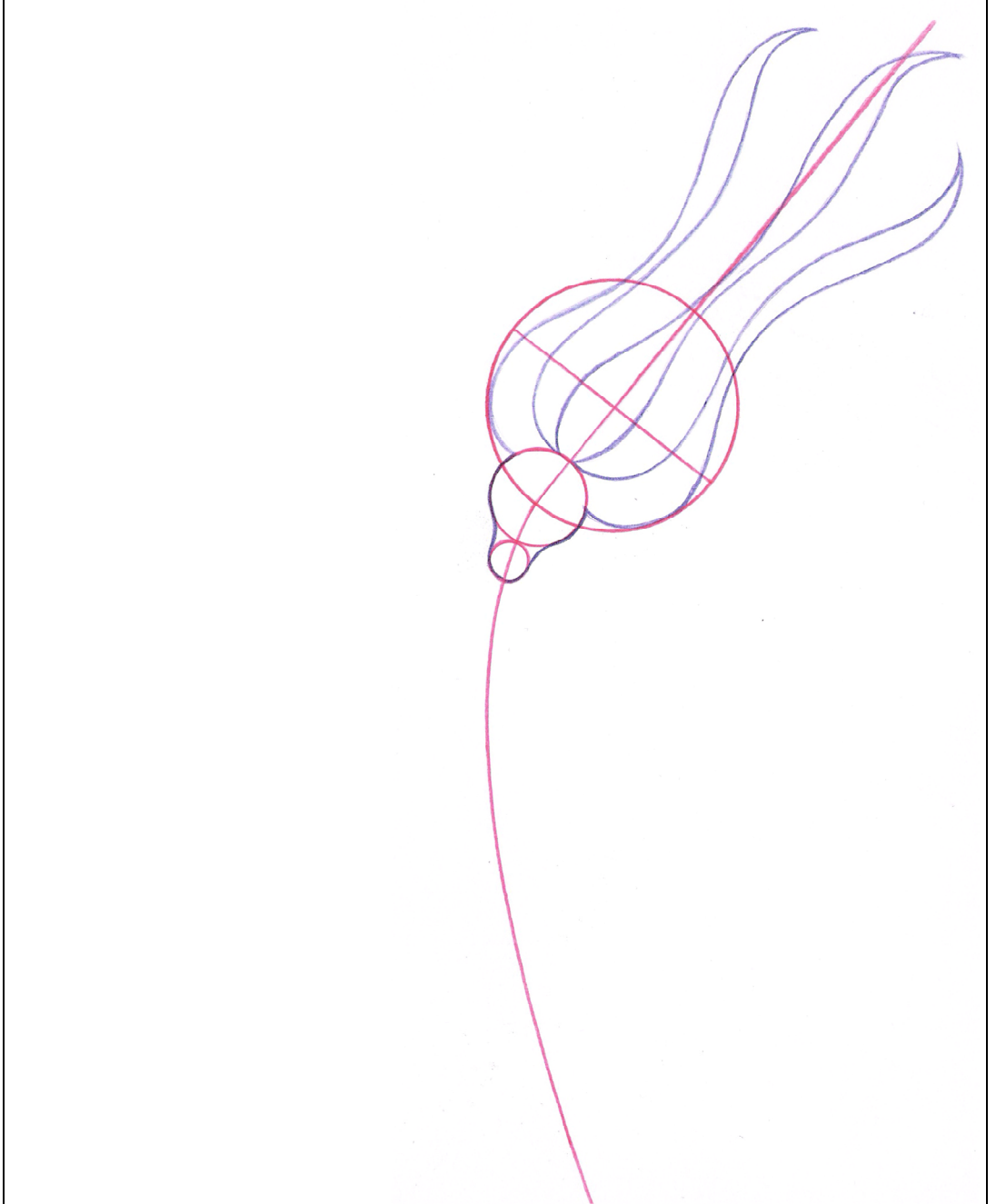
- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst kenarından 20 mm, sol kenarından 30 mm, sağ kenarından 20 mm ve alt kenarından boşluk kalmayacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz
- Aşağıda 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek, 110x200 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz
- Aşağıda görülen 110x200 mm.lik çizim kâğıdını enine kullanarak ve işlem sırasını takip ederek, gonca gül motifini dal eğrisinde çiziniz.
- 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanı

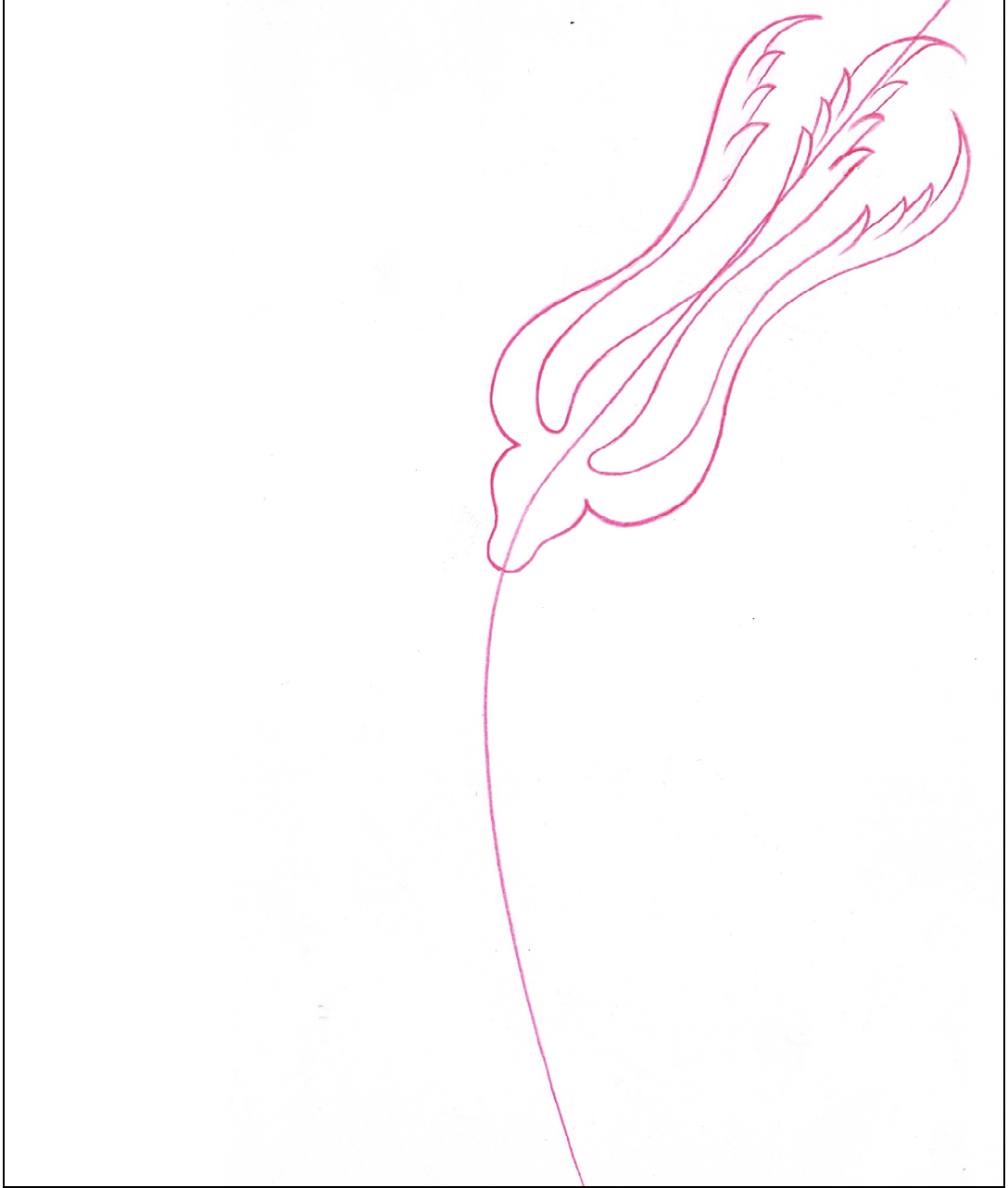
- Verilen ölçü içine dal eğrisini çiziniz.
- Dal eğrisi üzerine büyük ve küçük dairelerden oluşan gonca gül motifinin kanaviçesini çiziniz.
- Gonca gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, dairelerinizin oran ve orantısını kontrol ediniz.

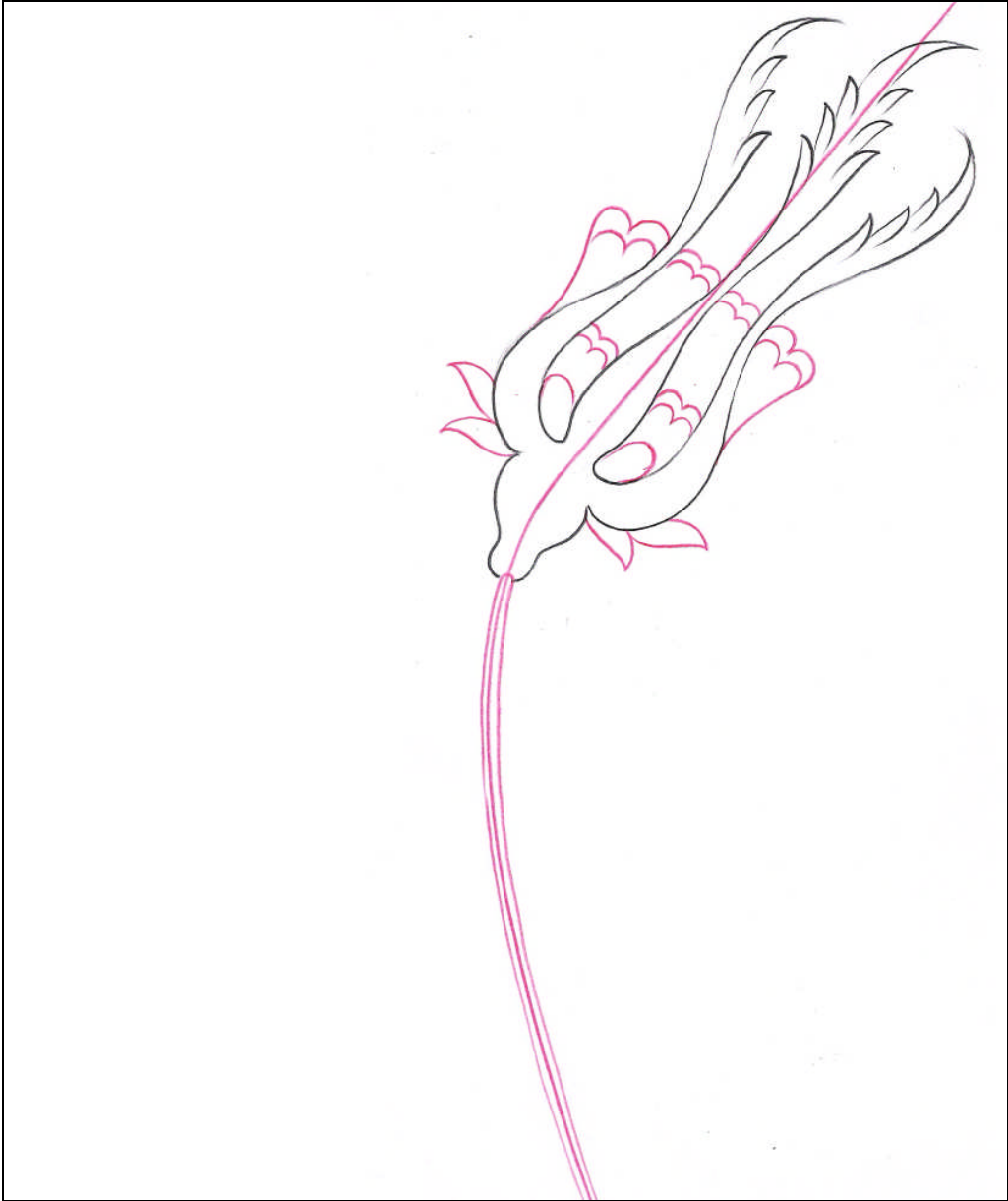
- Kanaviçe üzerinde, gonca gül motifinin çanak kısmı ile çanak yapraklarının yerini belirleyerek çiziniz. Bu çizim sanki ikinci bir kanaviçe gibi gonca gül motifinin ana hatlarını oluşturacaktır. Bu nedenle çanak yaprakların birbirlerine olan oranlarını ve simetrilerini kontrol ederek çiziminizi temize çekiniz. Hatalarınızı düzeltiniz.

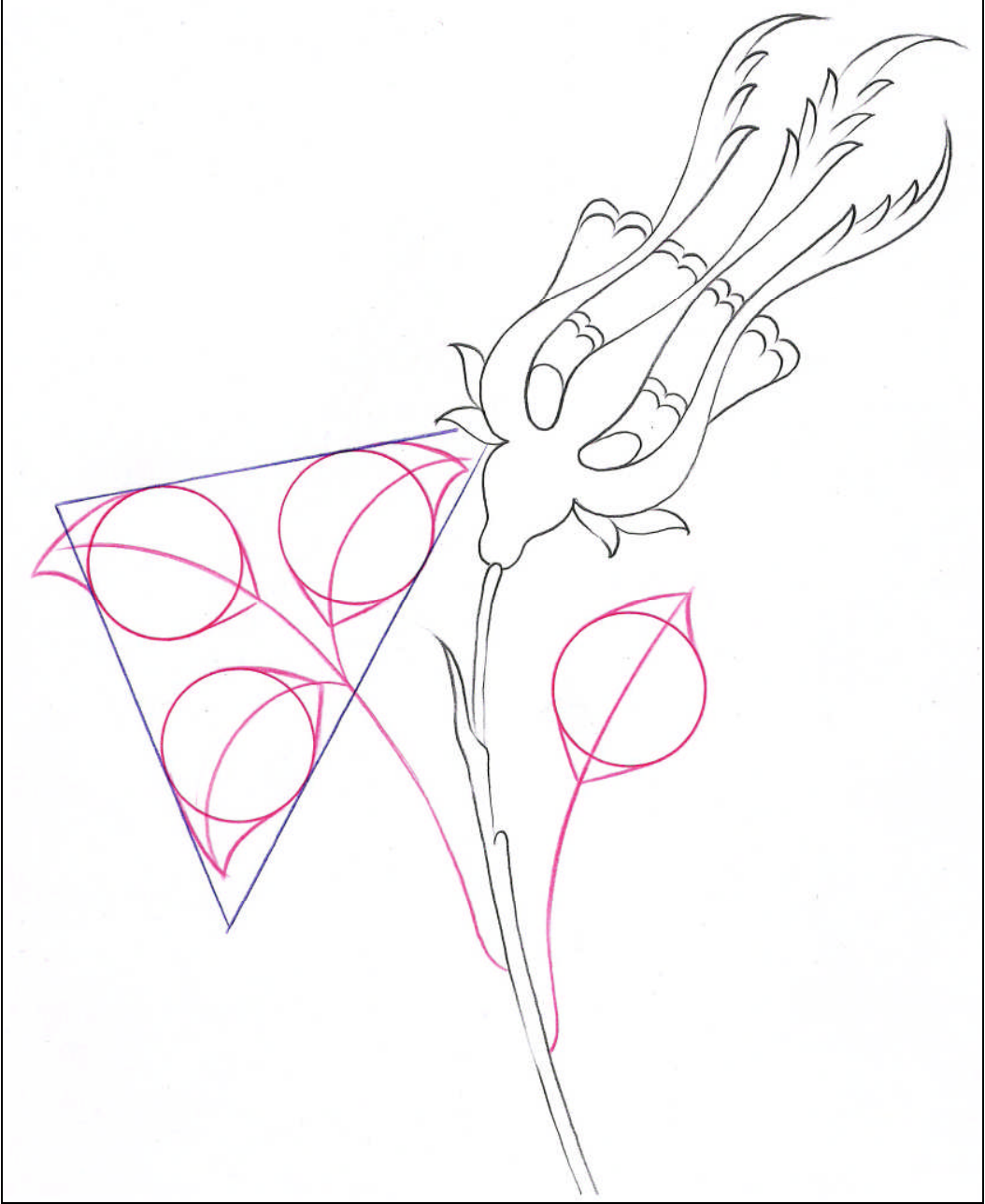
- Çanak yapraklarını uç kısımlarına doğru, aşağıda gösterildiği şekilde tırnaklayınız.

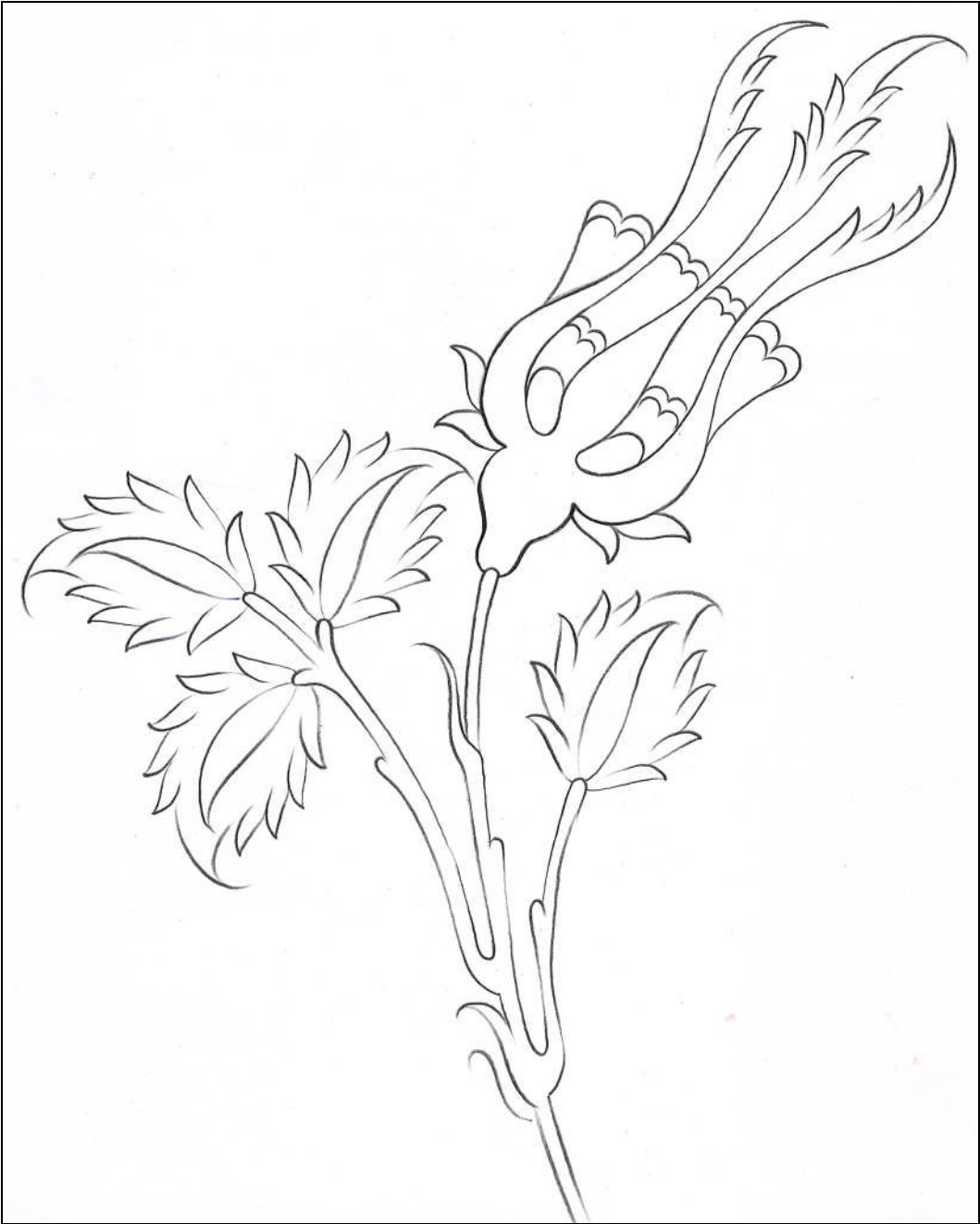
- Gonca gül motifinin ta yapraklarını çiziniz.
- Çanak yapraklarının alt kısımlarında bulunan alanı (ta yaprakların alt kısmını) aşağıda gösterildiğı şekilde süsleyiniz.
- Çanak kısmının bitip, çanak yapraklarının başladığı yere küçük yaprakçıklar çizerek gonca gl motifini zenginleştiriniz .
- Dal eğrisini ortalayarak, motifin dalını çiziniz.

- Gonca gül motifini dalı ile birlikte temize çekerek en son halini veriniz.
- Ana dal üzerinde, tekli ve üçlü dal yapraklarının yerini belirleyerek yaprakların dal eğrilerini çiziniz.
- Tekli ve üçlü gül yapraklarının kanaviçesini çiziniz.

- Tekli ve üçlü gül yapraklarını tırnaklayarak damarlarını çiziniz. Yapraklar ile dallarını birlikte ele alarak temize çekip en son halini veriniz.
- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, aynı gonca gül motifini çiziniz. Çizimlerinizi yaparken farklı dal eğrileri, farklı yönler (sağ-sol)ve farklı kanaviçe ölçüleri kullanmaya dikkat ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

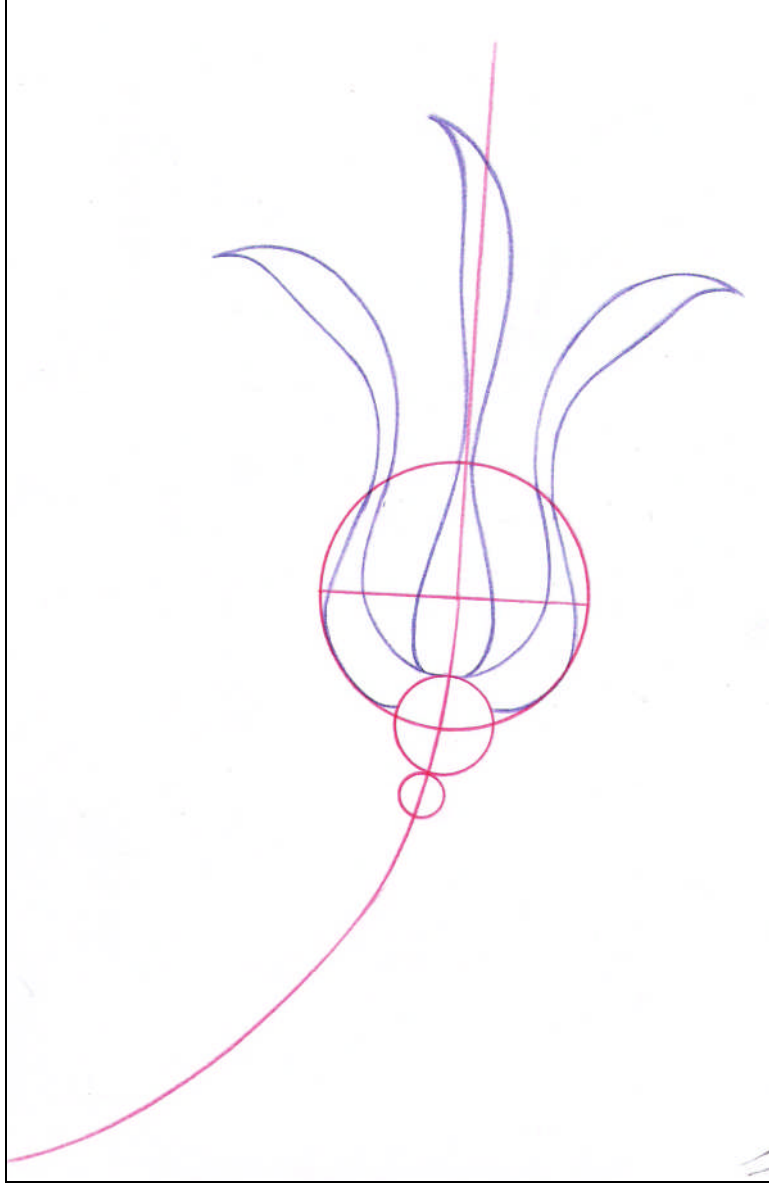
DAL EĞRİSİNDE FARKLI BİR GONCA GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

Kullanılacak Araç ve Gereçler

- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönye
- Cetvel

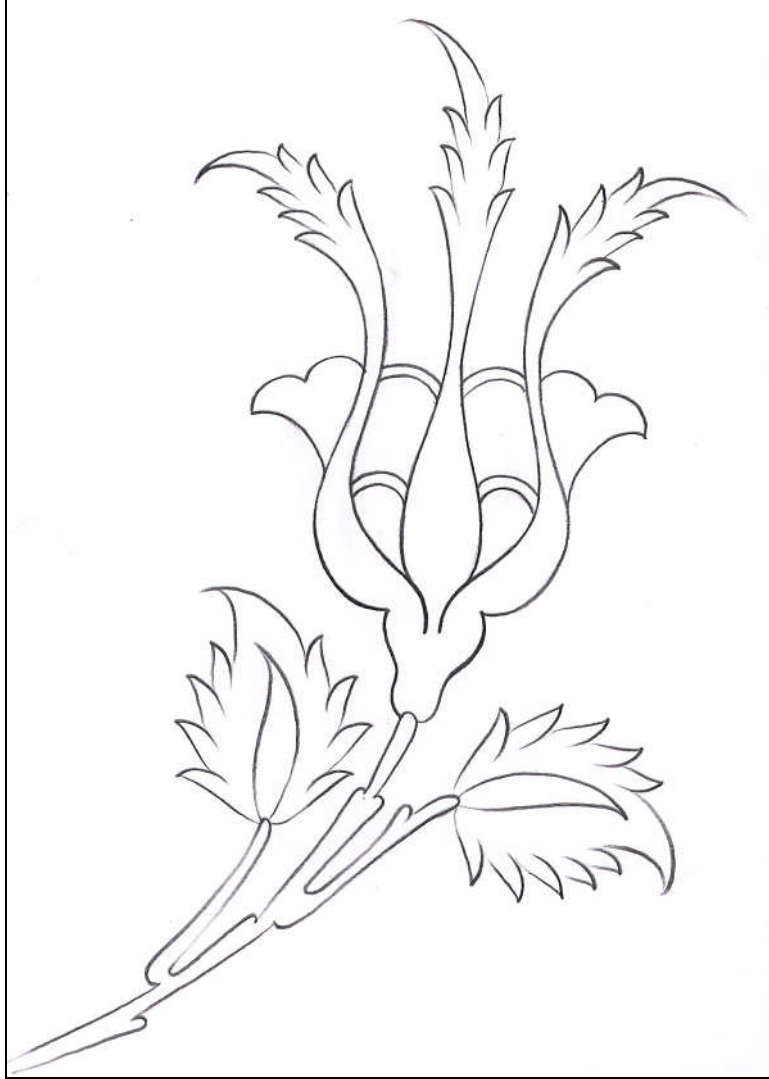
İşlem Basamakları

- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst kenarından 20 mm, sol kenarından 30 mm, sağ kenarından 20 mm ve alt kenarından boşluk kalmayacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz
- Yukarıda hazırlamış olduğunuz şekilde, antet çizgilerinin içini 110x200 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Hazırlamış olduğunuz kâğıdı enine kullanarak ve işlem sırasını takip ederek, aşağıda verilen gonca gül motifini dal eğrisinde çiziniz.
- Verilen ölçü içine dal eğrisini çiziniz.
- Dal eğrisi üzerine büyük ve küçük dairelerden oluşan gonca gül motifinin kanaviçesini çiziniz.
- Gonca gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, dairelerinizin oran ve orantısını kontrol ediniz.
- Kanaviçe üzerinde, gonca gül motifinin çanak kısmı ile çanak yapraklarının yerini, aşağıda verilen örnekte olduğu gibi belirleyerek çiziniz. Çiziminizdeki çanak yapraklar ile bir önceki faaliyette yaptığınız çanak yaprakları karşılaştırınız. Büyük dairenin içinde kalan çanak yaprakların çiziminde herhangi bir değişiklik olmazken, bu yaprakların uzantılarındaki değişikliğe dikkat ediniz. Bu çiziminizde, kenarda bulunan yapraklar dışa bakarken aynı zamanda dönüş açıları da biraz genişlemiştir.
- Bu çizim sanki ikinci bir kanaviçe gibi gonca gül motifinin ana hatlarını oluşturacaktır. Bu nedenle çanak yaprakların birbirlerine olan oranlarını ve simetrisini kontrol ederek çiziminizi temize çekiniz. Hatalarınızı düzeltiniz.

- Çanak yapraklarını, uç kısımlarına doğru tırnaklayınız.
- Çiçeğin taç yapraklarının yerini aşağıdaki örnekte olduğu gibi belirleyerek çiziniz
- Çanak yapraklarının alt kısımlarında bulunan alanları, aşağıda gösterildiği şekilde süsleyiniz.
- Gonca gül motifinin dalını çizerek çiçeğe en son halini veriniz.
- Ana dal üzerinde dal yapraklarının yerini belirleyerek çiziniz. Dal ve yapraklarını birlikte ele alarak temize çekiniz. Motife bir bütün olarak en son halini veriniz.

- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, aynı gonca gül motifini çiziniz. Çizimlerinizi yaparken farklı dal eğrileri, farklı yönler (sağ-sol) ve farklı kanaviçe ölçüleri kullanmaya dikkat ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

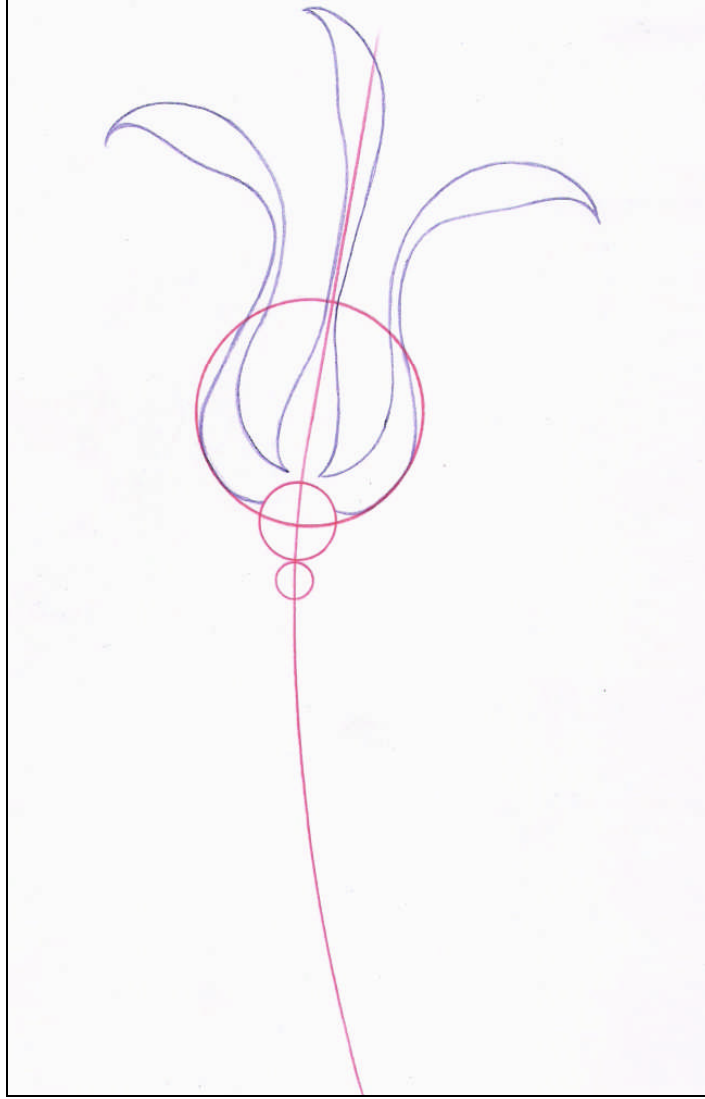
DAL EĞRİSİNDE FARKLI BİR GONCA GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

Kullanılacak Araç ve Gereçler

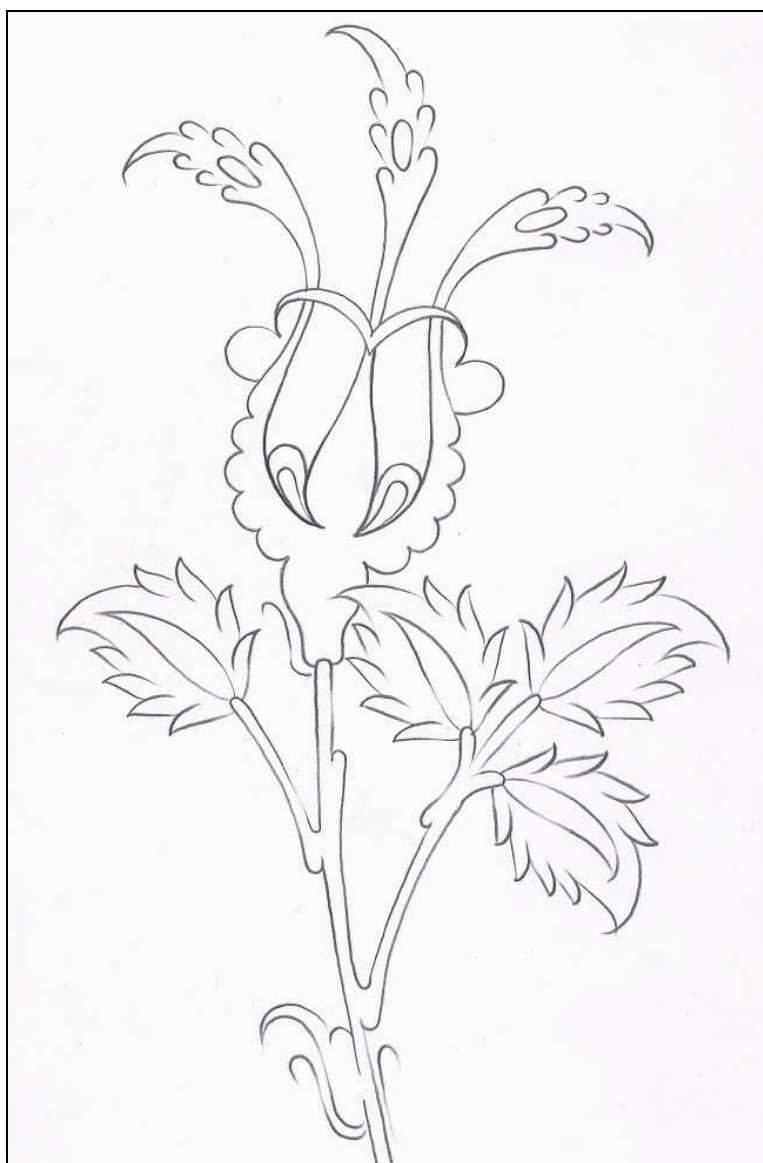
- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönye
- Cetvel

İşlem Basamakları

- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst kenarından 20 mm, sol kenarından 30 mm, sağ kenarından 20 mm ve alt kenarından boşluk kalmayacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz.
- Yukarıda hazırlamış olduğunuz şekilde, antet çizgilerinin içini 110x200 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Hazırlamış olduğunuz kâğıdı enine kullanarak ve işlem sırasını takip ederek aşağıda verilen gonca gül motifini dal eğrisinde çiziniz.
- Verilen ölçü içine dal eğrisini çiziniz.
- Dal eğrisi üzerine büyük ve küçük dairelerden oluşan gonca gül motifinin kanaviçesini çiziniz.
- Gonca gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, dairelerinizin oran ve orantısını kontrol ediniz.
- Kanaviçe üzerinde, gonca gül motifinin çanak kısmı ile çanak yapraklarının yerini, aşağıda verilen örnekte olduğu gibi belirleyerek çiziniz. Çiziminizdeki çanak yapraklar ile bir önceki faaliyette yaptığınız çanak yaprakları karşılaştırınız. Büyük dairenin içinde kalan çanak yaprakların çiziminde herhangi bir değişiklik olmazken, kenarda bulunan yaprakların dışa dönüş açıları biraz daha genişlemiştir.
- Bu çizim sanki ikinci bir kanaviçe gibi gonca gül motifinin ana hatlarını oluşturacaktır. Bu nedenle çanak yaprakların birbirlerine olan oranlarını ve simetritlerini kontrol ederek çiziminizi temize çekiniz. Hatalarınızı düzeltiniz.

- İki kenarda bulunan çanak yaprakların alt taraflarını balık pulu şeklinde süsleyerek, uç kısımlarını da bunlara uygun yumuşak dönüşlerle tırnaklayınız.
- Çiçeğin taç yapraklarının yerini örnekte olduğu gibi belirleyerek çiziniz.
- Çanak yapraklarının alt kısımlarında bulunan alanları aşağıda gösterildiği şekilde süsleyerek gonca gül motifinin dalını çiziniz.
- Ana dal üzerinde dal yapraklarının yerini belirleyerek çiziniz. Dal ve yapraklarını birlikte ele alarak temize çekiniz. Motife bir bütün olarak en son halini veriniz.
- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, aynı gonca gül motifini çiziniz. Çizimlerinizi yaparken farklı dal eğrileri, farklı yönler (sağ-sol) ve farklı kanaviçe ölçüleri kullanmaya dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Uygulamalı Test

Öğrenme faaliyetinde kazandığınız beceriler doğrultusunda; yukarıda kullandığınız ölçülerde (110x200 mm)bir adet çizim kâğıdı hazırlayınız. Hazırlamış olduğunuz çizim kâğıdını enine kullanarak, öğrenme faaliyeti 2, 3 ve 4'te çizmiş olduğunuz gonca gül motiflerinden birer tane çiziniz. Çizimlerinizi yaparken farklı dal eğrileri, farklı yönler (sağa bakan – sola bakan) ve farklı kanaviçe ölçüleri kullanmaya dikkat ediniz. Ana dal üzerinde tekli ve üçlü dal yapraklarını kullanınız.

Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

(Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri "Evet" ve "Hayır" kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.)

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Parşömen kâğıdınızı uygun ölçülerde kestiniz mi?		
➤ Parşömen kâğıdınızın antet çizgilerini çizdiniz mi?		
➤ Antet çizgisinin içine 110x200 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
➤ 110x200 mm'lik alanların birincisine gonca gül motifinin dal eğrisini çizdiniz mi?		
➤ Dal eğrisi üzerinde gonca gül motifinin kanaviçesini çizdiniz mi?		
➤ Öğrenme faaliyeti 2'de verilen gonca gül motifi doğrultusunda çanak ve çanak yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Öğrenme faaliyeti 2'de verilen gonca gül motifi doğrultusunda çiçeğin taç yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Öğrenme faaliyeti 2'de verilen gonca gül motifi doğrultusunda çanak yapraklarının arasını süslediniz mi?		
➤ Gonca gül motifini temize çektiniz mi?		
➤ Gonca gül motifinin dalını çizdiniz mi?	.	.
➤ Gonca gül motifinin dal yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ 110x200 mm'lik alanların ikincisine, öğrenme faaliyeti 3'te verilen gonca gül motifini dalı ve yaprakları ile birlikte yukarıdaki sırayı takip ederek çizdiniz mi?Çizdiniz mi?		

➤ 110x200 mm'lik alanların üçüncüsüne, öğrenme faaliyeti 4'te verilen gonca gül motifini dalı ve yaprakları ile birlikte yukarıdaki sırayı takip ederek çizdiniz mi?		
➤ Gerekli gördüğünüz her aşamada çizimlerinizi temize çekerek hatalarınızı düzelttiniz mi?		
➤ Yaptığınız gonca gül çizimlerinde farklı dal eğrileri kullandınız mı?		
➤ Yaptığınız gonca gül çizimlerinde farklı yönler kullandınız mı?		
➤ Yaptığınız gonca gül çizimlerinde farklı kanaviçe ölçüleri kullandınız mı?		
➤ Temiz ve dikkatli çalışmaya özen gösterdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda “ Hayır ” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “ Evet ” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ– 2

AMAÇ

Gerekli ortam sağlandığında; gül motifini, motifin aslını bozmadan bir bütün olarak ele alıp estetik bir üslupla, çizim tekniğine bağlı kalarak çeşitli ölçülerde çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Türk süsleme sanatlarının çeşitli kollarında (tezhip, maden, taş, dokuma v.b) kullanılan gül motiflerini araştırarak benzer ve farklı yönlerini inceleyiniz
- Çini sanatında kullanılan gül motiflerini araştırarak, profilden çizilmiş örneklerinden iki adet çiziniz.

2. GÜL MOTİFİ

2.1. Tanımı

Gülgiller familyasının örnek bitkisidir. Rosa cinsinden 100 kadar türü olan ve genelde kışın yapraklarını döken, çok yıllık dikenli çalı, ağaççık ya da tırmanıcı bitkilerin adı güldür. Pek çok gül türünün anayurdu Asya'dır. Ama gösterişli çiçekleri nedeniyle neredeyse tüm dünyada yaygın şekilde yetiştirilmektedir. Türkiye'de yetişen 25 kadar yabani türü vardır. Oysa kültür bitkisi olarak yetiştirilen türleri çok daha fazladır.

Bitkinin, ilkbahardan başlayarak sonbahara kadar, zaman zaman açıp biten beyaz, pembe, kırmızı, turuncu ve sarı çiçekleri vardır. Ancak, süs bitkisi olarak çok renkli ve katmerli türleri de yetiştirilmiştir. Yuvarlak biçimli olan çiçeğin alt kısmında çanak ve çanağın içinden çıkan, çok sayıda taç yaprağı vardır. Taç yapraklar, gülün en fazla göze çarpan, en renkli bölümüdür. Taç yapraklarının içinde sayıları değişebilen başçıklar bulunur. Başçıklar çiçek tozu keselerinden oluşur. Resim 2. 1'de doğada yetişen gülleri görebilirsiniz.

Çok eski çağlarda kendi yabani ortamından alınarak bahçelerde yetiştirilmeye başlanan güller giderek çok sevilen bir süs bitkisi haline gelmiş, hatta öylesine halkın yaşamına karışmıştır ki çinilere de bezeme motifi olmuştur.

Gül natüralist üslupta kullanılan motiflerin en önemlilerindendir. Müslümanlıkta gül, Hz. Muhammed'in sembolü olarak kabul edilir. Bu özel sembol nedeni ile gül motifi daha fazla önem kazanmıştır. Sadece Türk süsleme sanatlarının çeşitli kollarında değil aynı zamanda Osmanlı dönemi Divan Edebiyatı'nda da gülün yeri ve önemi büyüktür.

Resim 2. 1: Doğada yetişen güller

15. ve 16. yüzyıl çini sanatında, çeşitli gül motiflerine rastlamaktayız. Bunların büyük bir çoğunluğunu, gülün profilden görünümünün stilize bir anlayışla çizilmiş örnekleri oluşturur. Profilden çizilmiş güller daha çok, açmış ve yaprakları aşağı dökülmüş şekildedir.

Açmış ve profilden görünümü verilen güllerin çiziminde önce taç yaprakların içinde yer alacağı yuvarlak veya elipse benzer bir form oturtulur. Böylece gülün istenilen büyüklüğü ve sınırları elde edilmiş olur. Motifin kanaviçesini oluşturan bu form bazı örneklerde tam yuvarlak, bazılarında ise hafif bir elips şeklindedir. Daha sonra bu elips içine kaç kat isteniyorsa gülün katmerleri enine çizgilerle hafifçe tespit edildikten sonra taç yaprakları yerleştirilir. Gül motifleri genellikle iki ya da üç kattan oluşmakla birlikte İznik klasikleri arasında dört katlı gül motifi örneklerine de rastlanmaktadır. Gül motifinin en son çanak kısmı belirlenerek çizilir. Resim 2. 2, 2. 3 ve 2. 4’de Kütahya E.M.L arşivinden alınmış, tamamıyla açmış, iki ve üç katlı gül motiflerinin profilden çizim örneklerini görebilirsiniz.

Gül sapının üzerinde yer alan yaprak dallarının üzerinde tekli, üçlü veya beşli yapraklar bulunur. Gül motifi diğer motiflerle aynı dal üzerinde yer almaz. Ancak gülün tam açmamış hali olan gonca gül motifi ile birlikte aynı dal üzerinde çizilebilir. Bir dal üzerinde en az bir gül motifi bulunurken, kompozisyon içindeki durumuna göre sayısı artabilir.

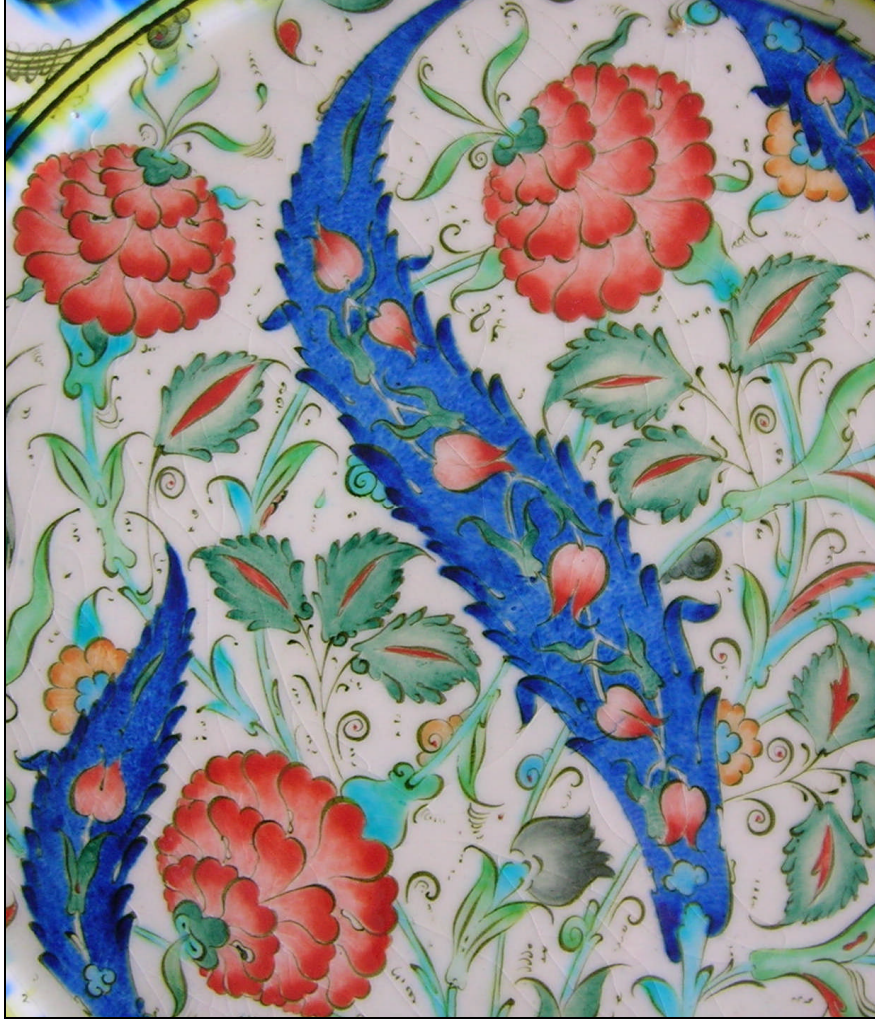
Çini de kullanılan gül motifini kısaca şu şekilde tanımlayabiliriz. Yarı üsluplaştırılmış çiçek motifleri arasında yer alan, gül çiçeğinin stilize edilmesiyle oluşmuş, çanak ve çanağın üstünde yuvarlak formda, iki, üç veya dört kattan oluşan taç yaprakları ile oval formda ve tırnaklı dal yapraklı olan motiftir.

Resim 2. 2: Profilden çizilmiş iki katlı gül motifleri

Resim 2. 3: Profilden çizilmiş iki ve üç katlı gül motifleri

Resim 2. 4: Profilden çizilmiş üç katlı gül motifleri

Göl motifinin diğer çeşitleri, çiçeğin tepeden görünümüne göre yarı stilize bir anlayışla çizilmiş örnekleridir. Tepeden görünen örnekleri hatayi üslubundaki penç motifleri gibidir. Gül yaprakları küçük, tombul ve sivri dişli olduklarından hatayi üslubu pençlerden kolayca ayrılır. Ayrıca bu gül motiflerinde taç yapraklar tepeden görünümüne göre çizilirken, çanak kısmı profilden çizilen gül motiflerinde olduğu gibi açık bir şekilde gösterilmiştir. Gülün tepeden görünümünün çiziminde aynen penç motiflerinde olduğu gibi bir yol izlenmiş olmalıdır. Bu tür gül çizimleri, hatayi üslubundaki penç motiflerine çok fazla benzemesinden dolayı günümüzde fazla tercih edilmemektedir. Resim 2. 5'te İznik klasiklerinden seçilmiş, tepeden görünümüne göre çizilmiş, gül motiflerinin örneklerini görebilirsiniz.

Resim 2. 5: Tepeden ( stten) g r n   lerine göre çizilmiş g l motifleri

2.2. Kullanım Yerleri

Gül motifi çini sanatında kullanılan karakteristik çiçekler den bir tanesidir. Çok sevilerek çizilen gül motifi desen içinde ana motif olarak kullanılır. Desenin oluşturulmasında, iri ve gösterişli görüntüleri ve renkleri ile büyük bir katkı sağlar. Natüralist üslupta yapılmış çini eserlerini incelediğimizde gül motifi desen içinde, bazen yalnız bazen de diğer yarı stilize çiçek motifleriyle birlikte karşımıza çıkar. 15. ve 16. yüzyıl İznik klasikleri arasından seçilmiş aşağıdaki örneklerde (Resim 2. 6'dan, Resim 2. 16'ya kadar) profilden çizilmiş çeşitli gül motifleri görülmektedir. Çini tabaklardan alınan bu örneklerde gül motifi, çeşitli dal eğrilerinde, küme yaprak motifinin arasından çıkarak yükselir. Örneklerdeki gül motiflerini, dalı ve yapraklarıyla bir bütün olarak inceleyiniz.

Resim 2. 6: İznik yapımı, gül ve lale motifli çini tabak

Resim 2. 7: İznik yapımı, gül ve lale motifli çini tabak ve gül motifinden ayrıntı

Resim 2. 8: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 9: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 10: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 11: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2.12: İznik yapımı, gül ve lale motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 13: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 14: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 15: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Resim 2. 16: İznik yapımı, gül motifli çini tabaktan ayrıntı

Yukarıda verilen örneklerde incelediğiniz gibi gül motifi, ana desene çeşitli dal eğrileri ile bir yön ve hareket vermektedir. Ayrıca sadece taç yapraklı çiçek kısmı ile değil, tekli-üçlü dal yaprakları, çeşitli biçimlerdeki goncaları ile desenleri daha da zenginleştirmektedirler. Gül motifi tabak formlarında çoğunlukla ana desen içinde yer almakla birlikte, kenar suyu motiflerinde de kullanıldığı görülür. Resim 2. 17’de İznik klasik eserleri arasından seçilmiş örnekte, ana desene uygun olarak kenar suyunda da gül ve sümbül motifleri kullanılmıştır.

Gül motifi sadece tabak desenlerinde değil, dik form ve karo desenlerinde de sıkça kullanılır. Kullanım yerine uygun olarak ölçülerinde farklılıklar olabilir.

Resim 2. 17: İznik yapımı, gül motifli çini tabak

2.3. Çizim Tekniği

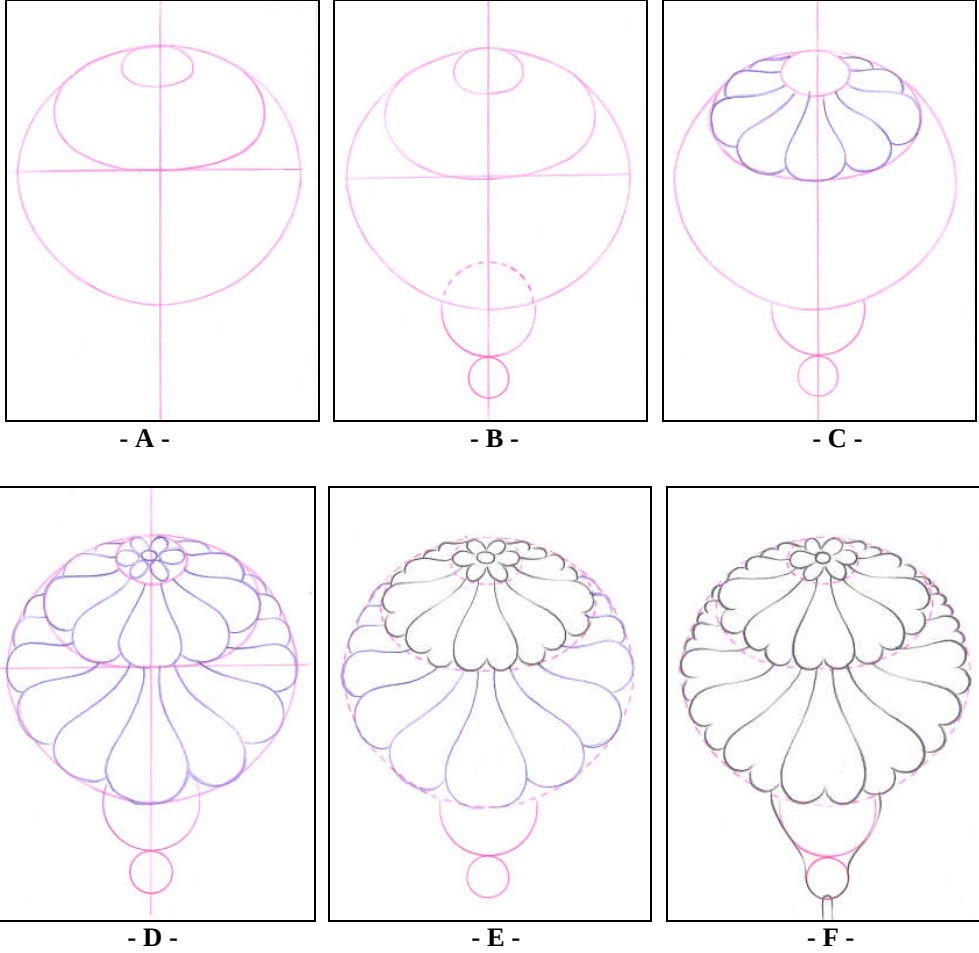
Tarih içinde geçen sürede, çini sanatında kullanılan gül motiflerinin büyük bir çoğunluğunu, profilden görünümünün stilize bir anlayışla çizilmiş örneklerinin oluşturduğunu söylemiştik. İznik klasik örnekleri incelendiğinde, gülün tepeden görünümüne göre yarı stilize bir anlayışla çizilmiş örnekleriyle de karşılaşılır. Bununla beraber bu tür gül çizimleri, hatayı üslubundaki penç motiflerine çok fazla benzemesinden dolayı günümüzde fazla tercih edilmemektedir. Bu nedenden dolayı profilden çizilmiş gül motifinin çizim tekniği anlatılarak uygulama faaliyetlerinde iki ve üç katlı tam olarak açmış gül motiflerinin çizimi yapılacaktır.

Uygulama faaliyetlerinde, gonca gül motifinde olduğu gibi ilk olarak; dal ve dal yaprakları olmadan sadece gül motifinin çizim çalışmaları yapılacaktır. Bu şekilde gül motifinin çizim tekniği tamamen kavrandıktan sonra dal eğrisi üzerinde çizimler yapılacaktır. İlk çalışmalarda çizimler bir ölçü içinde yapılarak gerekli pratik kazanılmalıdır. Çizimde ustalaşmış kişinin geometrik bir ölçüye ihtiyacı yoktur. Burada önemli olan her ölçü içine gül motifini çizebilmektir. İleriki uygulamalarda kullanım yeri ve amacına uygun olarak istenilen büyüklüklerde gül motifini çizebilmek çok önemlidir.

Gül motiflerini çizmek için öncelikle çizilecek motiflerin büyüklüğünü belirlemek gerekir. Çizilecek motiflerin büyüklüğünü belirlemede en önemli unsur, içinde yer alacağı desenin ölçüsüdür. Desen ölçüsü büyüdükçe genelde motif ölçüleri de büyür, küçüldükçe motif ölçüleri de küçülür. Motifimizin büyüklüğünü ise kanaviçemizle ayarlarız. Aynı kanaviçeyi büyük çizdiğimizde, orantılı olarak motifimizde büyür, küçük çizdiğimizde motifimizde küçülür. Bu nedenle çalışmalarınızda verilen ölçüler içine kanaviçeleri farklı ölçülerde çizerseniz değişik ölçülerde motifler çizmiş olursunuz.

Gül motifinin çizimine, birçok motifte olduğu gibi kanaviçenin belirlenmesi ile başlanır. İznik klasik ve günümüz eserleri incelendiğinde gülün, taç yapraklarının içinde yer alacağı ana formun (kanaviçenin) belli bir standardı olmadığı görülür. Motifin kanaviçesini oluşturan bu form bazı örneklerde tam daire, bazılarında ise hafif elips şeklindedir. Gül çiçeğinin, genel görüntüsünün yuvarlak bir şekle sahip olmasından dolayı, uygulama faaliyeti 1’de hafif elips, uygulama faaliyeti 2’de tam daireden oluşan kanaviçeler kullanılmıştır.

Kanaviçe çiziminde önce kanaviçenin üzerinde yer alacağı orta eksen (dal eğrisi çizgisi) çizgisi belirlenir. Kanaviçe çizimine taç yapraklarının içinde yer alacağı büyük daireden (veya elipsten) başlanır. Böylece gülün istenilen büyüklüğü ve sınırları elde edilmiş olur. Daha sonra bu daire (veya elips) içine, Şekil 2. 1. -A- da gösterildiği gibi kaç kat isteniyorsa gülün katmerleri enine çizgilerle hafifçe tespit edilir. Bu örnekte iki katlı gül motifinin kanaviçesi görülmektedir. En üstte bulunan kısım çiçeğin tomurcuklarının çizileceği kısımdır. Orta ve en altta bulunan kısımlar ise çiçeğin taç yapraklarının çizileceği alanlardır. Ana daire üzerinde kat yerleri belirlenirken bu alanların küçükten büyüğe doğru genişlemesine dikkat edilmelidir. Çiçeğin katmerleri aynen doğada olduğu gibi aşağıya doğru indikçe ölçüleri büyüyerek, genişlemektedir.

Şekil 2. 1: Gül motifinin çizim aşamaları

Daha sonra gül motifinin, çanak kısmının içinde yer alacağı dairelerin çizimi yapılır. Bu dairelerin çizim şekli ve yeri (Şekil 2. 1. -B-) gonca gül motifiyle aynıdır. Motifin çanak kısmı, gülün büyüklüğü ile doğru orantılıdır. Motif büyüdükçe çanak kısmı da büyür. Çizimde ustalaşmış ve belli bir beceri kazanmış kişilerin çanak için ayrıca kanaviçe çizmelerine ihtiyaç yoktur. Çizimde ustalaştıkça, gül motifinin taç yapraklarını çizdikten sonra motifin büyüklüğü ile orantılı olarak çanak kısmı çizilebilir.

Çizilen kanaviçe üzerinde öncelikle, ilk katta bulunan taç yaprakların (Şekil 2. 1. -C-) yeri ve büyüklükleri belirlenir. Taç yaprakların yerini belirlemeye en ortada bulunan yaprakçıktan başlanır. Ortada bulunan bu yaprak merkez alınarak, sağlı- sollu sıra ile tüm yaprakçıkların yeri ve büyüklükleri belirlenir. Yaprakçıklar kenarlara doğru gittikçe ölçüleri de küçülür. İlk katta olduğu gibi diğer katlarda da sırası ile taç yaprakların yeri ve büyüklükleri belirlenir. Şekil 2. 1. D deki örnekte iki katlı güle örnek verilmiştir; fakat çizilmek istenilen güle göre bu katların sayısı artabilir. En son gülün tomurcuklarının yeri ve şekli belirlenir. Gülün tomurcukları farklı şekillerde çizilebilir.

Tomurcukları ve ta yaprakları belirlenen çizim üzerinde sırası ile önce tomurcuklar çizilerek netleştirilir. Daha sonra ilk katta bulunan taç yapraklar, Şekil 2. 1. E’de gösterildiği gibi gene en ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile dilimlenerek netleştirilir. İlk katta olduğu gibi diğer katlarda da sırası ile ta yapraklar dilimlenir. Gonca gl motifinde olduğu gibi kanavieye uygun olarak çanak kısmı çizildikten sonra (Şekil 2. 1. F) en son olarak motifin sap kısmı çizilir.

Motif çizilirken gerekli görülen her aşamada temize çekilerek hatalar düzeltilir. Motif en son bir kez daha temize çekilerek en son hali verilir. Natüralist üsluptaki diğer motiflerde olduğu gibi gl motifinin de dal yaprakları doğadaki gerçeğine uygun stilize edilmiştir. Gelişmiş yapraklar 2 modülünde gl yapraklarının çizim tekniği verilmiştir.

Aşağıda Şekil 2. 2, 2. 3, 2. 4, 2. 5, 2. 6 ve 2. 7’de farklı dal eğrileri üzerinde, profilden görüntülerinin stilize edilmesiyle çizilmiş iki ve üç katlı gl motifleri ile gonca gül motifleri görülmektedir. Verilen örneklerde, motiflere belli bir yn ve hareket veren dal eğrilerinin, gl ile gonca gl motiflerinin (biçim, ölçü) ve yaprak ile sap çıkmalarının birbirinden farklı olmasına dikkat edilmiştir. rnekleri birbirleri ile kıyaslayarak inceleyiniz.

Şekil 2. 2: Dal eğrisi üzerinde profilden çizilmiş, iki ve üç katlı gl ile gonca gül motifleri

Şekil 2. 3: Dal eğrisi üzerinde profilden çizilmiş, üç katlı gül ile gonca gül motifleri

Şekil 2. 4: Dal eğrisi üzerinde profilden çizilmiş, iki ve üç katlı gül ile gonca gül motifleri

Şekil 2. 5: Dal eğrisi üzerinde profilden çizilmiş, iki katlı gül ile gonca gül motifleri

Şekil 2. 6: Dal eğrisi üzerinde profilden çizilmiş, üç katlı gül ile gonca gül motifleri

Şekil 2. 7: Dal eğrisi üzerinde profilden çizilmiş, üç katlı gül ile gonca gül motifleri

UYGULAMA FAALİYETİ

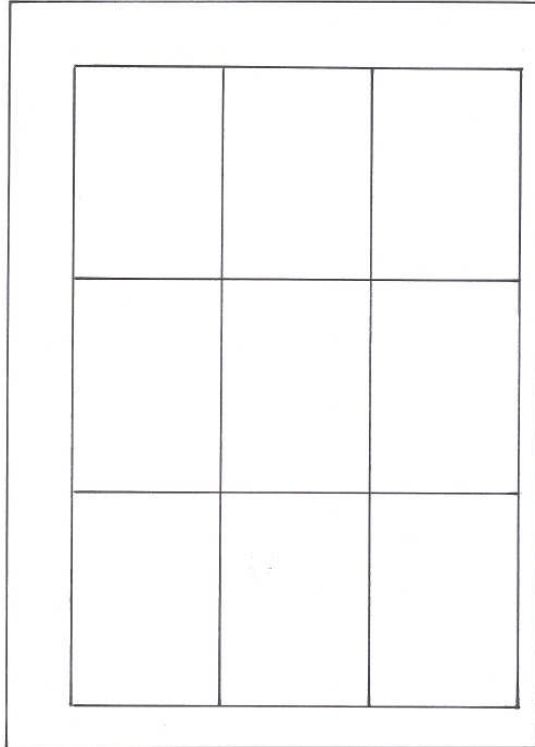
İKİ KATLI GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

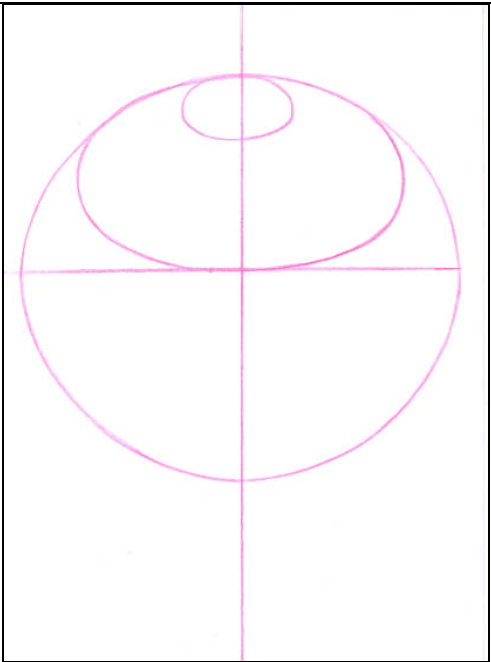
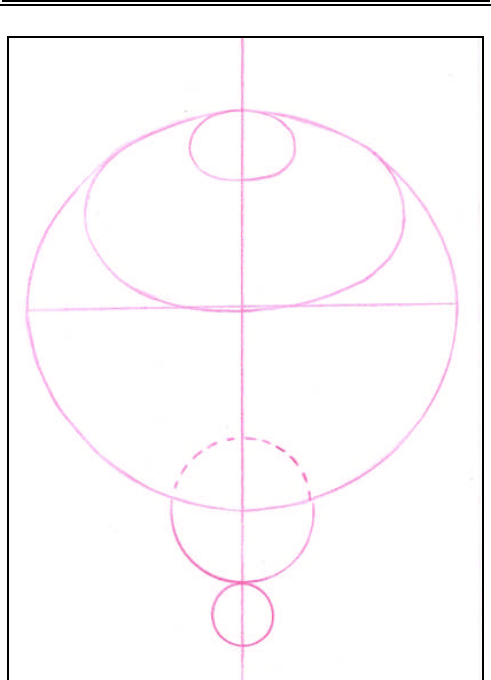
Kullanılacak Araç ve Gereçler

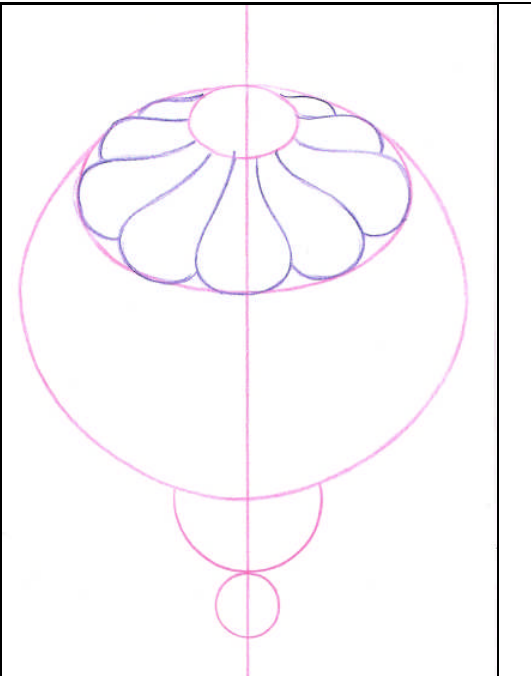
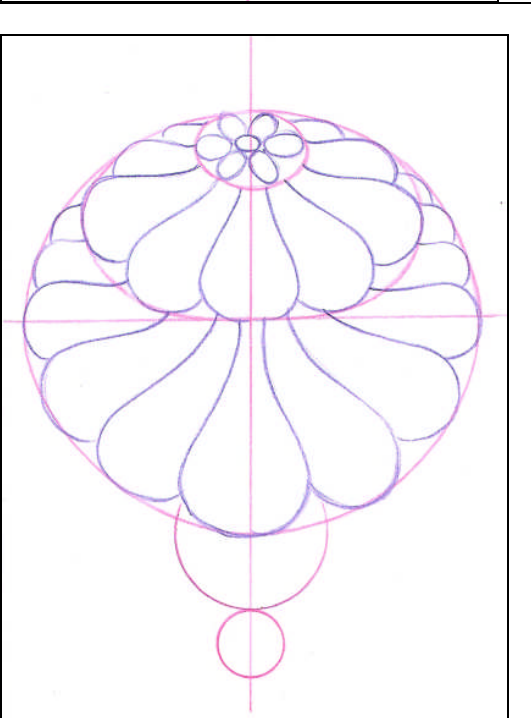
- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönye
- Cetvel

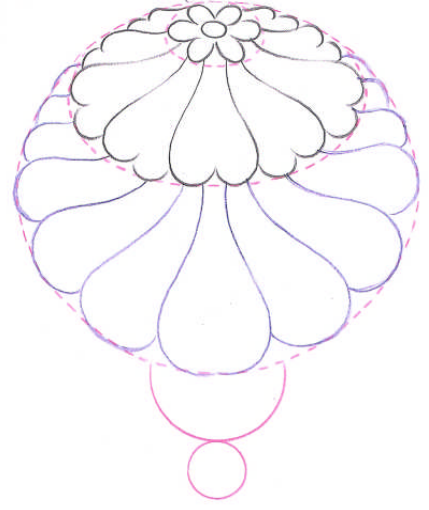
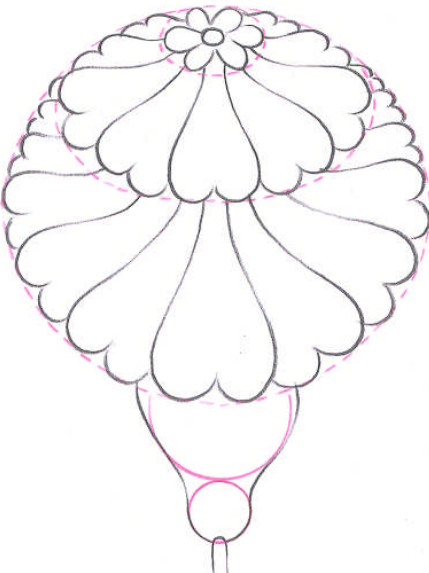
İşlem Basamakları

- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst ve sol kenarından 30 mm, sağ kenarından 10 mm, alt kenarından 20 mm boşluk kalacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz.
- Aşağıda 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek 70x100 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Aşağıda görülen 70x100 mm'lik çizim alanına işlem sırasını takip ederek, iki katlı gül motifini çiziniz.
- 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanı

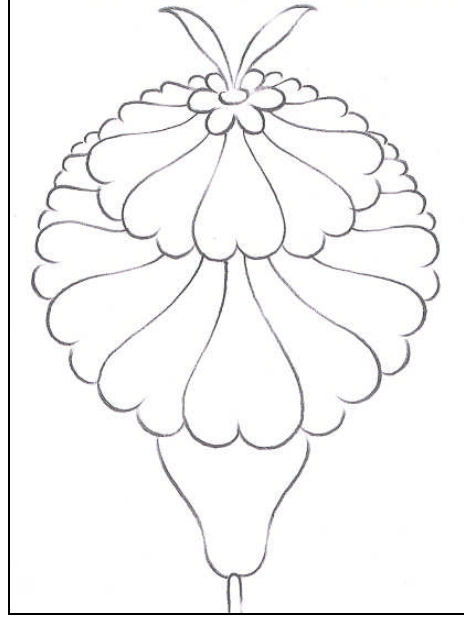

➤ Verilen ölçü içine orta eksen çizgisini (dal eğrisini) çiziniz. ➤ Orta eksen çizgisi üzerine büyük dairenizi (hafif elips) çiziniz. ➤ Gülün tomurcuk ve kat yerlerini, enine çizgilerle küçükten büyüye doğru belirleyiniz.	
➤ Gül motifinin çanak kanaviçesini çiziniz. Çizimde ustalaşmış kişilerin bu kanaviçeyi ayrıca çizmelerine ihtiyaç yoktur. ➤ Gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, hatalarınızı düzeltiniz. Unutmayınız ki kanaviçedeki herhangi bir hata motifinizin hatalı olmasına sebep olacaktır. ➤ İlk katta yer alan taç yapraklarının yerlerini ve büyüklüklerini belirleyiniz. Bunu yaparken en ortada bulunan taç yapraktan başlayarak, sağlı-sollu sıra ile diğer yaprakların yerini belirleyiniz. Yaprakların kenarlara doğru gittikçe küçülmesi gerektiğini unutmayınız.	

	
➤ İkinci katta bulunan taç yaprakların yerini ve büyüklüklerini ilk katta olduğu gibi belirleyiniz. ➤ En üstte bulunan tomurcukların şeklini belirleyiniz. Tomurcukların şeklinde herhangi bir standart yoktur. Diğer uygulama faaliyetlerinde farklı tomurcuklar kullanılacaktır. ➤ Gülün, yerleri ve büyüklükleri belirlenmiş olan taç yapraklarını temize çekerek, oran ve orantılarını kontrol ediniz. Taç yaprakların büyüklüklerini ve şekillerini bu taslak çizgiler belirleyeceğinden dolayı ikinci bir kanaviçe gibi çok önem taşırlar. ➤ En üstte yer alan tomurcukları netleştirerek çiziniz. ➤ İlk katta bulunan taç yaprakları en ortada bulunan yapraktan başlayarak, sağlı-sollu sıra ile dilimleyiniz.	

	
➤ İkinci katta bulunan taç yaprakları da ilk kattaki sıraya uygun olarak, en ortada bulunan yapraktan başlayarak, sağlı-sollu sıra ile dilimleyerek bitiriniz. ➤ Gül motifinin çanak kısmını gonca gül motifinde olduğu gibi belirleyiniz. ➤ Motifin sap kısmını çiziniz.	

- Gül motifini yeteri kadar temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz.
- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, iki katlı gül motifini çizin.
- Yetenek ve beceriniz doğrultusunda, iki katlı gül motifini istenilen standartlarda çizene kadar, aynı ölçülerde kâğıt hazırlayarak çizimlerinizi tekrar ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

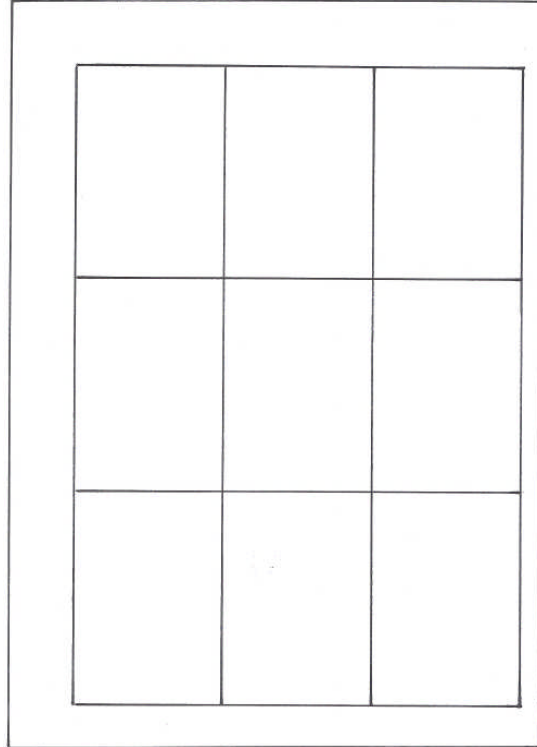
ÜÇ KATLI GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

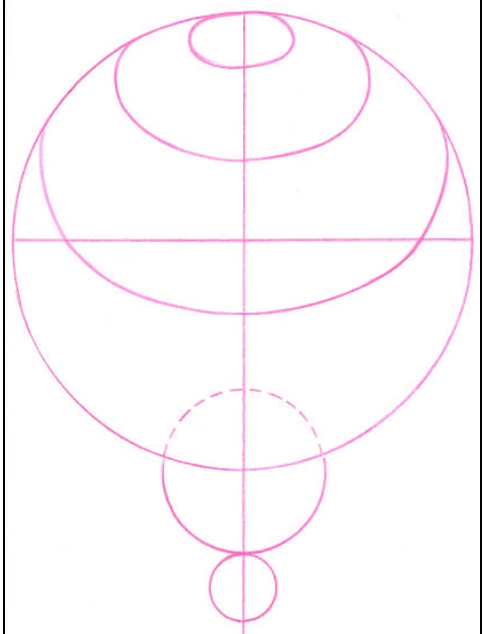
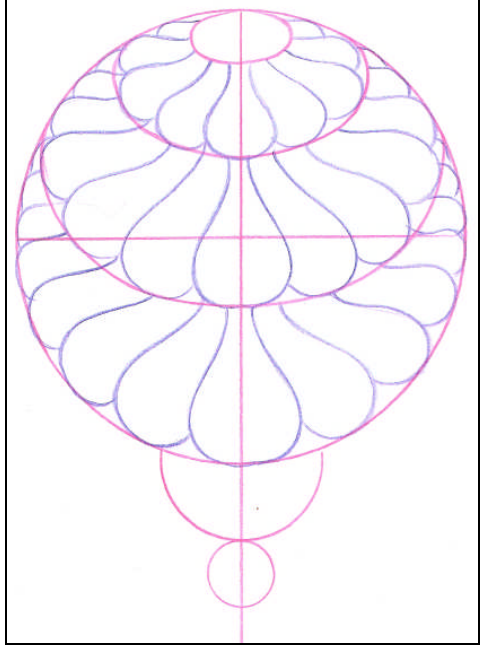
Kullanılacak Araç ve Gereçler

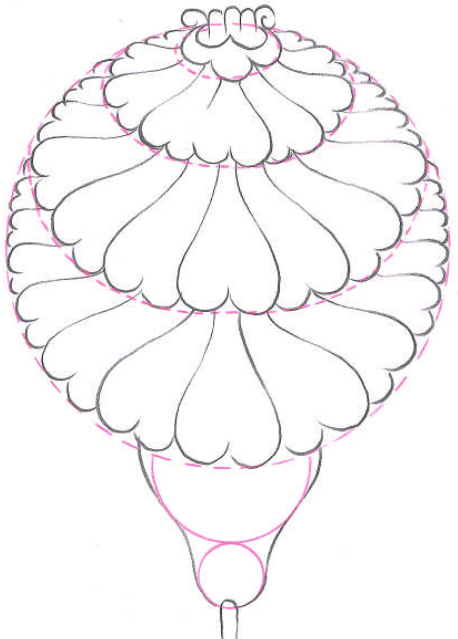
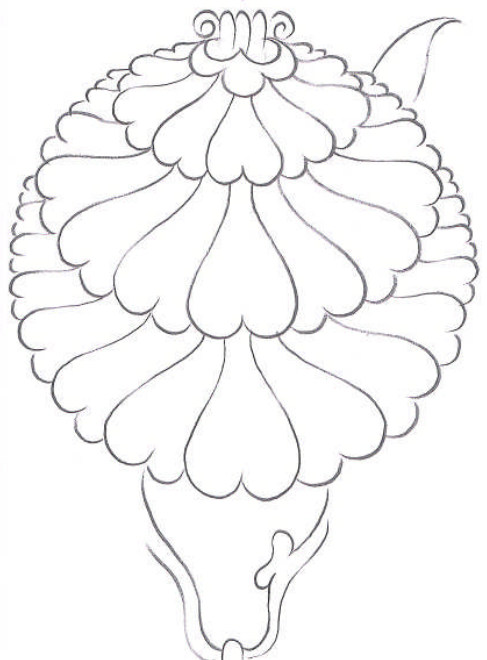
- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönne
- Cetvel

İşlem Basamakları

- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst ve sol kenarından 30 mm, sağ kenarından 10 mm, alt kenarından 20 mm boşluk kalacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz.
- Aşağıda 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek 70x100 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Aşağıda görülen 70x100 mm'lik çizim alanına işlem sırasını takip ederek, üç katlı gül motifini çiziniz.
- 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanı

➤ Verilen ölçü içine orta eksen çizgisini (dal eğrisini) çiziniz. ➤ Orta eksen çizgisi üzerine büyük dairenizi çiziniz. ➤ Gülün tomurcuk ve kat yerlerini, enine çizgilerle küçükten büyüye doğru belirleyiniz. ➤ Gül motifinin çanak kanaviçesini çiziniz. Çizimde ustalaşmış kişilerin bu kanaviçeyi ayrıca çizmelerine ihtiyaç yoktur. ➤ Gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, hatalarınızı düzeltiniz. Unutmayınız ki kanaviçedeki herhangi bir hata motifinizin hatalı olmasına sebep olacaktır.	
➤ İlk katta bulunan taç yaprakların yerlerini ve büyüklüklerini, ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile belirleyiniz. ➤ İkinci katta bulunan taç yaprakların yerlerini ve büyüklüklerini, ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile belirleyiniz. ➤ Son katta bulunan taç yaprakların yerlerini ve büyüklüklerini, ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile belirleyiniz. ➤ Yaprakların kenarlara doğru gittikçe küçülmesi gerektiğini unutmayınız. ➤ Gülün, yerleri ve büyüklükleri belirlenmiş olan taç yapraklarını temize çekerek, oran ve orantılarını kontrol ediniz. Taç yaprakların büyüklüklerini ve şekillerini bu taslak çizgiler belirleyeceğinden dolayı ikinci bir kanaviçe gibi çok önem taşırlar. ➤ En üstte bulunan tomurcukların şeklini belirleyiniz. ➤ İlk katta bulunan taç yaprakları en	

ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile dilimleyiniz. ➤ İkinci katta bulunan taç yaprakları en ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile dilimleyiniz. ➤ Üçüncü katta bulunan taç yaprakları en ortada bulunan yapraktan başlayarak sağlı-sollu sıra ile dilimleyiniz. ➤ Gül motifinin çanak kısmını gonca gül motifinde olduğu gibi belirleyiniz. ➤ Motifin sap kısmını çiziniz.	
➤ Gül motifini yeteri kadar temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz. ➤ Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, üç katlı gül motifini çiziniz. ➤ Yetenek ve beceriniz doğrultusunda, üç katlı gül motifini istenilen standartlarda çizene kadar, aynı ölçülerde kâğıt hazırlayarak çizimlerinizi tekrar ediniz.	

UYGULAMA FAALİYETİ

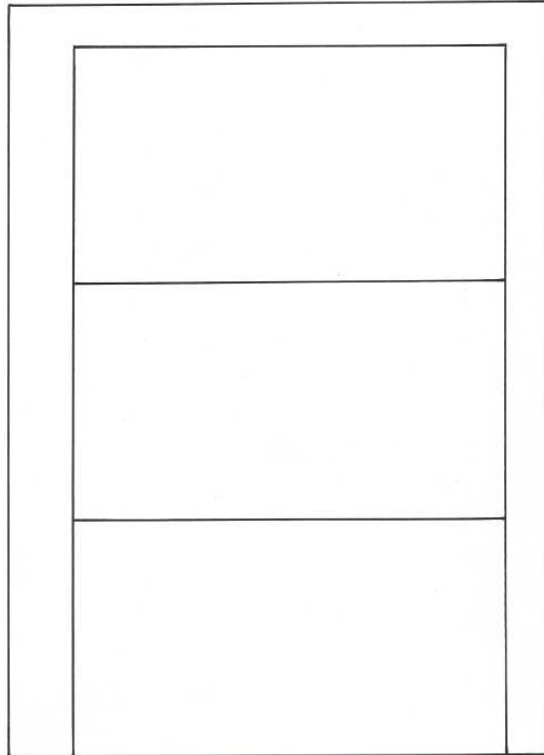
DAL EĞRİSİNDE İKİ KATLI GÜL MOTİFİNİN ÇİZİMİ

Kullanılacak Araç ve Gereçler

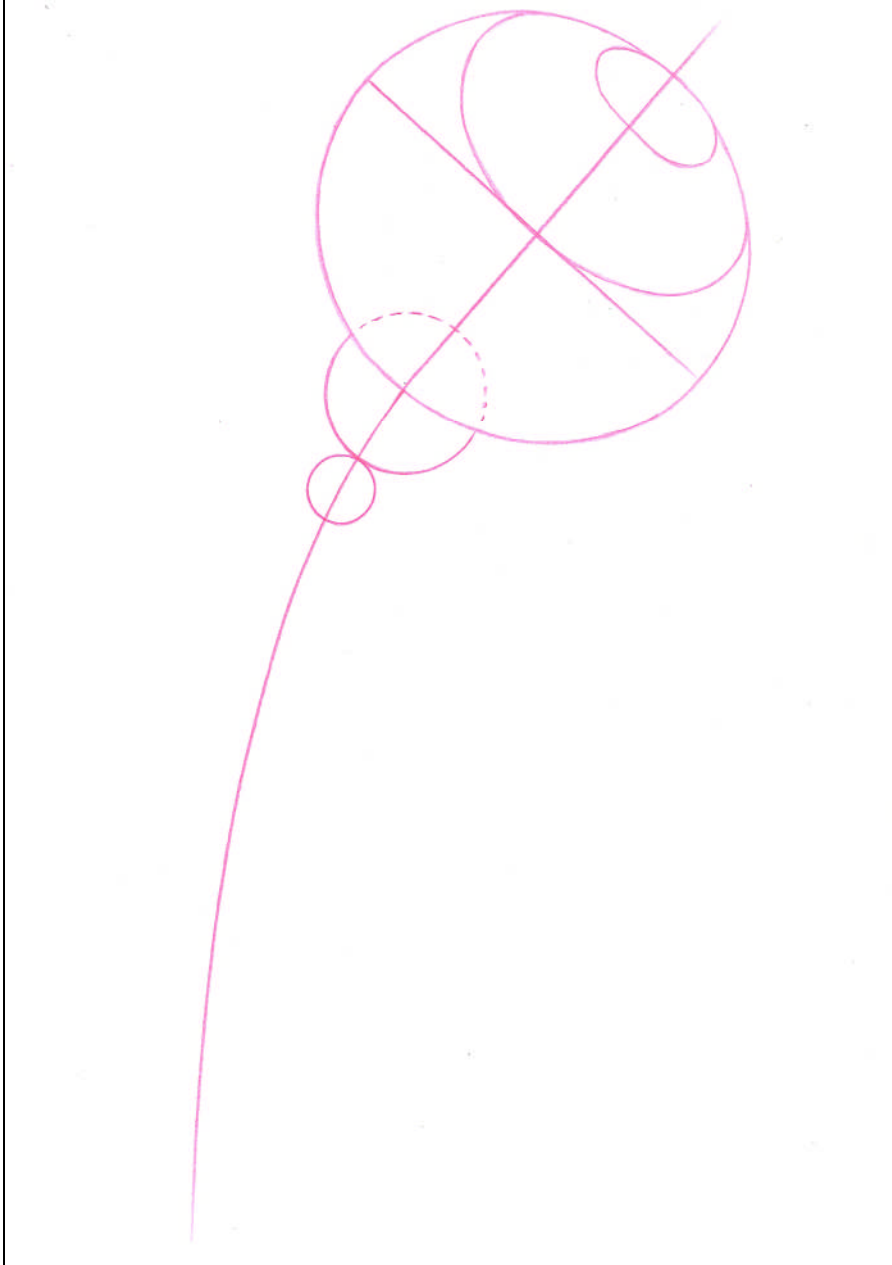
- Parşömen kâğıdı
- Beyaz resim kâğıdı
- 0,5 kalem
- 2B kalem ucu
- Gönne
- Cetvel

İşlem Basamakları

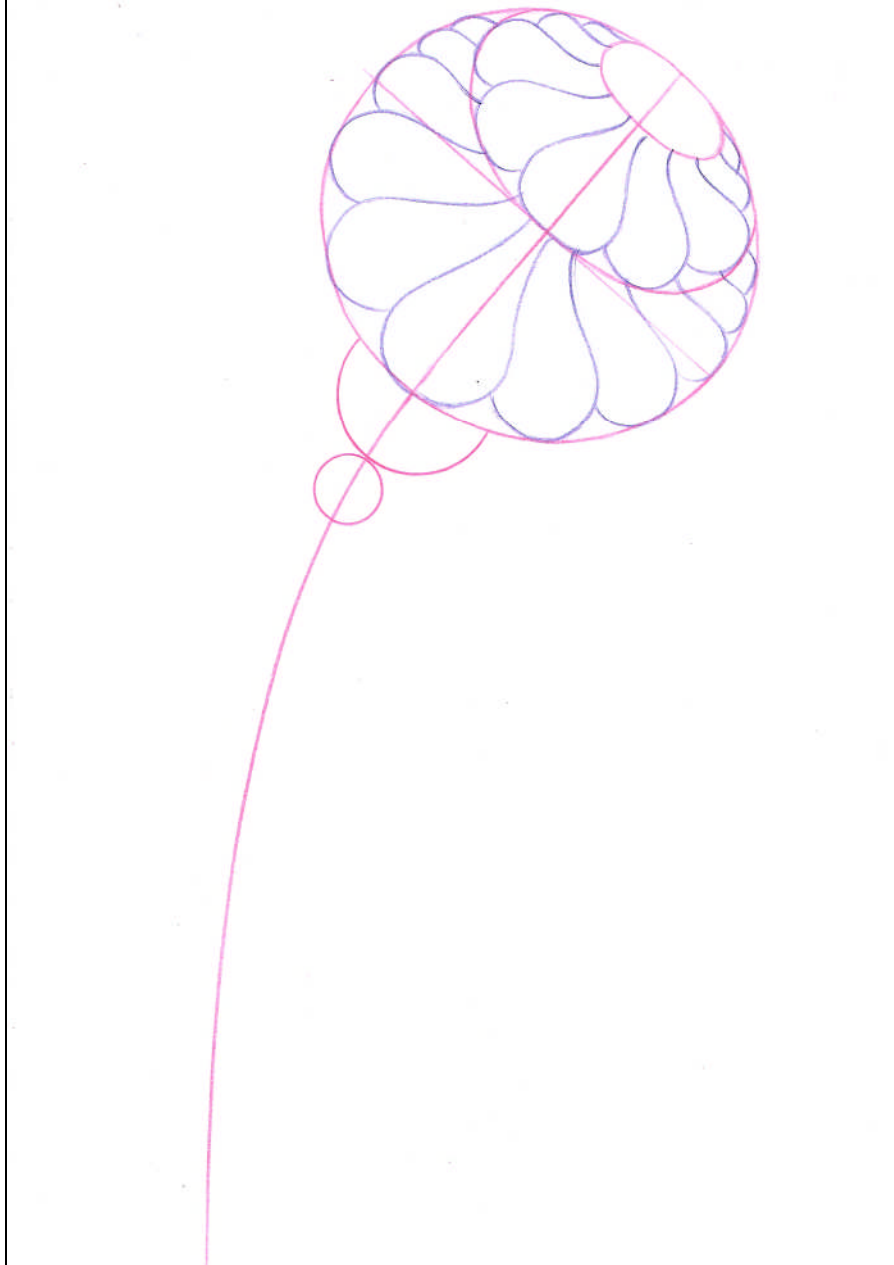
- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üst kenarından 20 mm, sol kenarından 30 mm, sağ kenarından 20 mm ve alt kenarından boşluk kalmayacak şekilde kenar antet çizgisini çiziniz.
- Aşağıda 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek, 110x200 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Aşağıda görülen 110x200 mm.lik çizim kâğıdını enine kullanarak ve işlem sırasını takip ederek, iki katlı gül motifini dal eğrisinde çiziniz.
- 1/2 ölçeğinde hazırlanmış olarak görülen çizim alanı

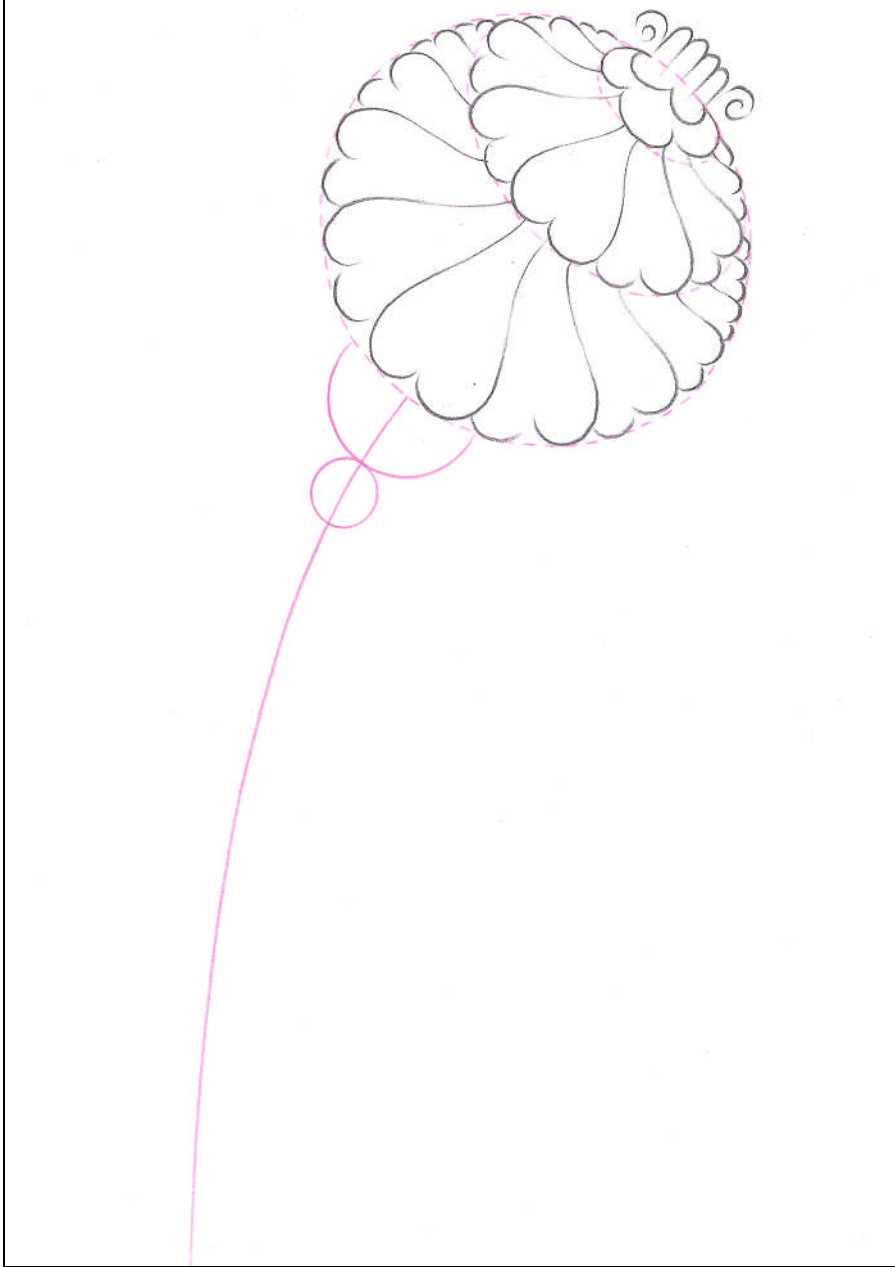
- Verilen ölçü içine dal eğrisini çiziniz.
- Dal eğrisi üzerine gül motifinin kanaviçesini çiziniz.
- Büyük dairenin (hafif elips) içinde, gülün tomurcuk ve kat yerlerini, enine çizgilerle küçükten büyüye doğru belirleyiniz.
- Gül motifinin kanaviçesini temize çekerek, hatalarınızı düzeltiniz.

- Kanaviçe üzerinde, sırası ile birinci ve ikinci katta bulunan ta yaprakların yerlerini ve büyüklüklerini belirleyiniz.
- Çiziminizi temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz. Ta yaprakların büyüklüklerini ve şekillerini bu taslak çizgiler belirleyeceğinden dolayı ikinci bir kanaviçe gibi çok önem taşırlar.

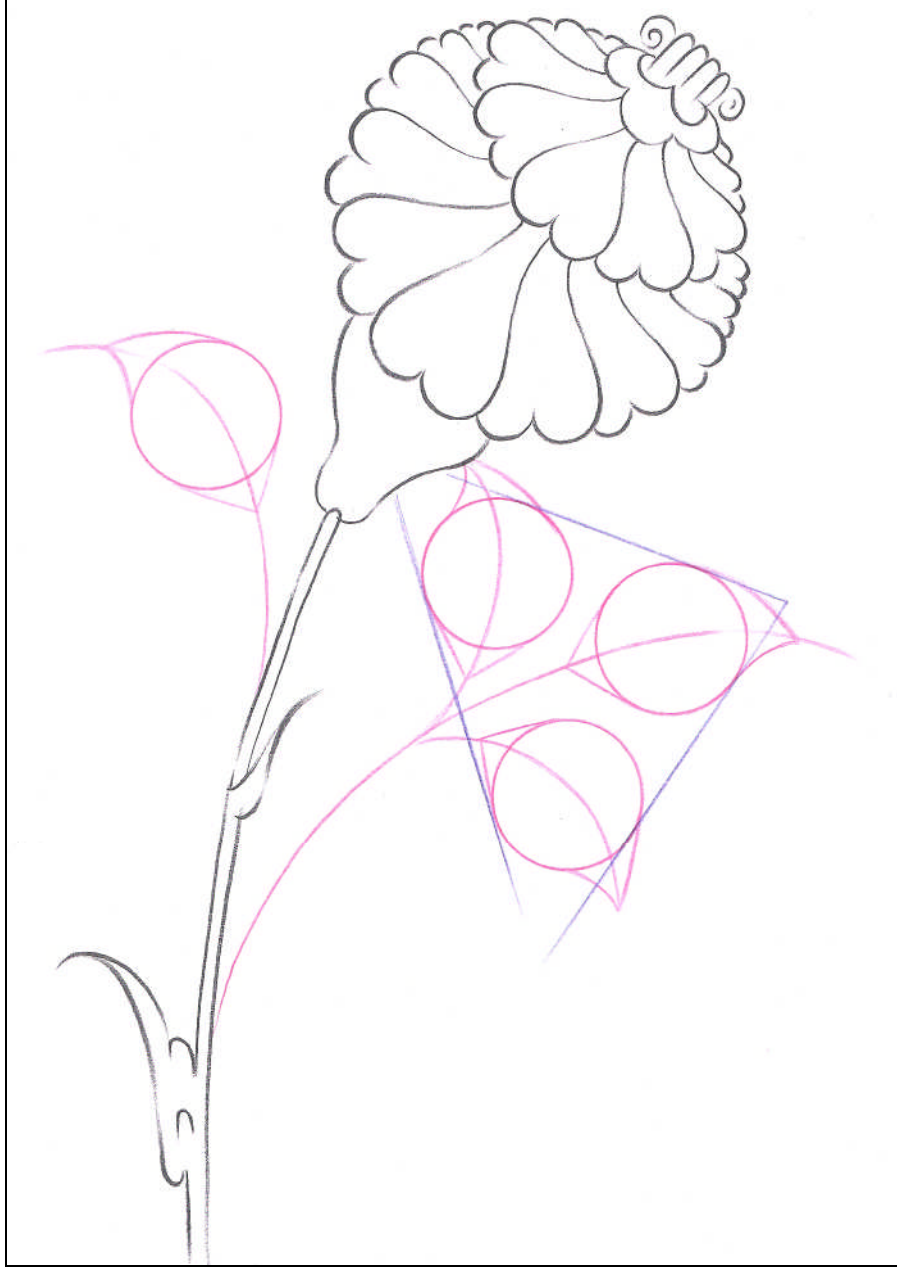
- Çiçeğin tomurcuklarını çizin.
- Birinci katta bulunan taç yaprakları dilimleyiniz.
- İkinci katta bulunan taç yaprakları dilimleyiniz.

- Gül motifinin çanak kısmını çiziniz.
- Dal eğrisini ortalayarak, motifin dalını çiziniz.

- Gül motifini dalı ile birlikte temize çekerek en son halini veriniz.
- Ana dal üzerinde, tekli ve üçlü dal yapraklarının yerini belirleyerek yaprakların dal eğrilerini çiziniz.
- Tekli ve üçlü gül yapraklarının kanaviçesini çiziniz.

- Tekli ve üçlü gül yapraklarını tırnaklayarak damarlarını çiziniz. Yapraklar ile dallarını birlikte ele alarak temize çekip en son halini veriniz.
- Çalışma kâğıdınızda bulunan diğer boş alanlara verilen sırayı takip ederek, iki katlı gül motifini çiziniz. Çizimlerinizi yaparken farklı dal eğrileri, farklı yönler (sağ-sol) ve farklı kanaviçe ölçüleri kullanmaya dikkat ediniz.
- Aynı ölçülerde ikinci bir kâğıt hazırlayarak, üç katlı gül motifini dal eğrisi üzerinde yaprakları ile birlikte çiziniz.

- İstenilen standartlarda çizim yapabilene kadar çalışmalarınızı tekrarlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Uygulamalı Test

Öğrenme faaliyetinde kazandığınız beceriler doğrultusunda;

- Parşömen kâğıdını 250x250mm ölçülerinde kesiniz.
- Kağıdınızın dört kenarından da 10 mm, boşluk bırakarak kenar antet çizgisini çiziniz.
- Kağıdınızın antet çizgileri içinde kalan kısma pergel ile 20 cm çapında daire çiziniz.
- Dairenin içine farklı dal eğrilerinde, iki ve üç katlı gül motiflerini kullanarak bir düzenleme yapınız. Bu düzenlemeleri yaparken şu noktalara dikkat ediniz.
 - Gül motiflerinin çıkış yerinde (desen başlangıcında) beşli veya yedili küme yaprak motifini kullanınız.
 - Verilen ölçü içinde öncelikle, çizmek istediğiniz, tüm gül motiflerinin yerlerini belirleyerek dal eğrilerini çiziniz. Dal eğrileri üzerinde gül motiflerinin büyüklüğünü ve sınırlarını belirleyen ana dairelerini çizerek bir taslak oluşturunuz. Bunu yaparken gül motiflerinin üst üste gelmemesine dikkat ediniz.
 - Verilen ölçüyü en iyi şekilde değerlendirerek, gül motiflerini simetrik bir düzende, dengeli dağıtmaya dikkat ediniz.
 - Gül motiflerinin dal eğrileri üzerinde, dal yapraklarının yerlerini, sayılarını ve büyüklüklerini, ana kanaviçeleri ile belirleyiniz.
 - Oluşturduğunuz taslak çizimi, gerekli gördüğünüz her aşamada temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz.
 - Son aşamaya gelen taslak üzerinde, her gül motifini dalı ve yaprakları ile birlikte bir bütün olarak (kat yerlerinin belirlenmesi, taç yapraklarının yerlerinin belirlenerek çizilmesi, tomurcukların çizilmesi, çanak kısmının çizilmesi, dal ile tekli ve üçlü dal yapraklarının çizilmesi) ele alıp çiziniz.

Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

(Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “Evet” ve “Hayır” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.)

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Parşömen kâğıdınızı uygun ölçülerde kestiniz mi?		
➤ Parşömen kâğıdınızın antet çizgilerini çizdiniz mi?		
➤ Antet çizgisinin içine 20 cm ölçüsünde (çapında) daire çizdiniz		
➤ Verilen ölçü içinde, gül motiflerinin yerini belirleyerek dal eğrilerini çizdiniz mi?		
➤ Dal eğrileri üzerinde gül motiflerinin daireden(hafif elips) oluşan kanaviçelerini çizdiniz mi?		
➤ Taslak çiziminizde, gül motiflerini dengeli ve üst üste gelmeyecek şekilde, orantılı dağıtmaya dikkat ettiniz mi?		
➤ Gül motiflerinin dal eğrileri üzerinde, dal yapraklarının yerlerini, sayılarını ve büyüklüklerini, ana kanaviçeleri ile belirlediniz mi?		
➤ Verilen ölçüyü iyi kullanarak boş alan kalmamasına dikkat ettiniz mi?		
➤ Gül motiflerinin çıkışında küme yaprak (beşli-yedili) motifi kullandınız mı?		
➤ Taslak çiziminizi, gerekli gördüğünüz her aşamada temize çekerek hatalarınızı düzelttiniz mi?		
➤ Taslak çiziminize en son halini verdiniz mi?		
➤ Ana daire üzerinde gül motifinin katmerlerini enine çizgilerle belirlediniz mi?		
➤ Gül motifinin taç yapraklarının yerlerini ve büyüklüklerini belirlediniz mi?		
➤ Gül motifinin tomurcuklarını çizdiniz mi?		
➤ Taç yapraklarını dilimlediniz mi?		
➤ Gül motifinin çanak kısmını çizdiniz mi?		
➤ Gül motifini temize çektiniz mi?		
➤ Gül motifinin dalını çizdiniz mi?		
➤ Gül motifinin dal yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Gerekli gördüğünüz her aşamada çiziminizi temize çekerek hatalarınızı düzelttiniz mi?		
➤ Gül motifini dalı ve yapraklarıyla birlikte son kez temize çektiniz		
➤ Taslak çiziminizde bulunan tüm gül motiflerini, dalı ve yaprakları ile birlikte, yukarıdaki sıraya uygun olarak çizdiniz mi?		
➤ Temiz ve dikkatli çalışmaya özen gösterdiniz mi?		

Değerlendirme

Yapılan değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise modül değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Bu modül sonunda kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.
(Aşağıdaki cümlelerinin başına doğru ise **D** yanlış ise **Y** koyunuz.)

1. () Çini sanatında kullanılan gonca gül motifi, çiçeğin tepeden görünüşünün stilize edilmesiyle elde edilmiştir.
2. () Çini sanatında natüralist bir yaklaşımla çizilen gonca gül motifleri doğadan aynen olmasa da, oldukça benzer şekilde desenlere aktarılmışlardır.
3. () En basit ve küçük bir gonca gül motifinde bile taç yaprakları ve çanak kısmı belirgindir.
4. () Gonca gül motifi bütün çiçek motifleriyle aynı dal üzerinde yer alabilir.
5. () Çizimi yapılacak olan gonca gül motifinin çeşidine bağlı olarak, çanak yaprakları yukarıya doğru farklı biçimlerde uzayabilir.
6. () Gül natüralist üslupta kullanılan motiflerin en önemlilerindendir.
7. () Açmış ve profilden görünümü verilen güllerin çiziminde önce taç yaprakların içinde yer alacağı yuvarlak veya elipse benzer bir form oturtulur.
8. () Gül motifleri genellikle altı ya da yedi kattan oluşmaktadır.
9. () Gül motifi diğer çiçek motifleriyle aynı dal üzerinde yer almaz.
10. () Gülün kat yerleri büyükten küçüğe doğru enine çizgiler ile belirlenir.

Değerlendirme

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı (Değerlendirme Ölçütleri) karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise performans testine geçiniz. Yanlış cevap verdiyseniz modülün ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

PERFORMANS TESTİ (YETERLİK ÖLÇME)

Öğrenme faaliyetinde kazandığınız beceriler doğrultusunda;

- Parşömen kâğıdını 300x300 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın tüm kenarlarından 10 mm, boşluk bırakarak kenar antet çizgisini çiziniz.
- Kâğıdınızın antet çizgileri içinde kalan kısma pergel ile 25 cm çapında daire çiziniz
- Dairenin içine, çeşitli dal eğrilerinde iki ve üç katlı gül motifleri ile gonca gül motiflerini kullanarak bir düzenleme yapınız. Yapacağınız düzenlemede gonca gül motiflerini, gül motifleri ile aynı dal eğrisinde de, kendi dal eğrilerinde de kullanabilirsiniz. Bu düzenlemeleri yaparken şu noktalara dikkat ediniz.
 - Gül motiflerinin çıkış yerinde (desen başlangıcında) beşli veya yedili küme yaprak motifini kullanınız.
 - Verilen ölçü içinde öncelikle, çizmek istediğiniz, tüm gül ve gonca gül motiflerinin yerlerini belirleyerek dal eğrilerini çiziniz. Dal eğrileri üzerinde gül ve gonca gül motiflerinin büyüklüğünü ve sınırlarını belirleyen ana kanaviçelerini çizerek bir taslak oluşturunuz. Bunu yaparken motiflerin üst üste gelmemesine dikkat ediniz.
 - Verilen ölçüyü en iyi şekilde değerlendirerek, gül ve gonca gül motiflerini simetrik bir düzende, dengeli dağıtmaya dikkat ediniz.
 - Gül ve gonca gül motiflerinin, dal yapraklarının yerlerini, sayılarını ve büyüklüklerini, ana kanaviçeleri ile belirleyiniz.
 - Oluşturduğunuz taslak çizimi, gerekli gördüğünüz her aşamada temize çekerek hatalarınızı düzeltiniz.
 - Son aşamaya gelen taslak üzerinde, her gül motifini ve gonca gül motifini dalı ve yaprakları ile birlikte bir bütün olarak ele alıp çiziniz.

Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

(Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “Evet” ve “Hayır” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.)

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
➤ Parşömen kâğıdınızı uygun ölçülerde kestiniz mi?		
➤ Parşömen kâğıdınızın antet çizgilerini çizdiniz mi?		
➤ Antet çizgisinin içine 25 cm ölçüsünde (çapında) daire çizdiniz mi?		
➤ Verilen ölçü içinde, gül ve gonca gül motiflerinin yerini belirleyerek dal eğrilerini çizdiniz mi?		
➤ Dal eğrileri üzerinde gül ve gonca gül motiflerinin ana kanaviçelerini çizdiniz mi?		
➤ Taslak çiziminizde, gül ve gonca gül motiflerini dengeli ve üst üste gelmeyecek şekilde, orantılı dağıtmaya dikkat ettiniz mi?		
➤ Gül ve gonca gül motiflerinin, dal yapraklarının yerlerini, sayılarını ve büyüklüklerini, ana kanaviçeleri ile belirlediniz mi?		
➤ Verilen ölçüyü iyi kullanarak boş alan kalmamasına dikkat ettiniz mi?		
➤ Gül motiflerinin çıkışında küme yaprak (beşli-yedili) motifi kullandınız mı?		
➤ Taslak çiziminizi, gerekli gördüğünüz her aşamada temize çekerek hatalarınızı düzelttiniz mi?		
➤ Taslak çiziminize en son halini verdiniz mi?		
➤ Ana daire üzerinde gül motifinin katmerlerini enine çizgilerle belirlediniz mi?		
➤ Gül motifinin taç yapraklarının yerlerini ve büyüklüklerini belirlediniz mi?		
➤ Gül motifinin tomurcuklarını çizdiniz mi?		
➤ Taç yapraklarını dilimlediniz mi?		
➤ Gül motifinin çanak kısmını çizdiniz mi?		
➤ Gül motifini temize çektiniz mi?		

➤ Gül motifinin dalını çizdiniz mi?		
➤ Gül motifinin dal yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Gerekli gördüğünüz her aşamada çiziminizi temize çekerek hatalarınızı düzelttiniz mi?		
➤ Gül motifini dalı ve yapraklarıyla birlikte son kez temize çektiniz mi?		
➤ Taslak çiziminizde bulunan tüm gül motiflerini, dalı ve yaprakları ile birlikte, yukarıdaki sıraya uygun olarak çizdiniz mi?		
➤ Gonca gül motifinin çanak ve çanak yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Gonca gül motifinin taç yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Gonca gül motifini temize çektiniz mi?		
➤ Gonca gül motifinin dalını çizdiniz mi?		
➤ Gonca gül motifinin dal yapraklarını çizdiniz mi?		
➤ Gonca gül motifini dalı ve yapraklarıyla birlikte son kez temize çektiniz mi?		
➤ Taslak çiziminizde bulunan tüm gonca gül motiflerini, dalı ve yaprakları ile birlikte, yukarıdaki sıraya uygun olarak çizdiniz mi?		
➤ Temiz ve titiz çalışmaya özen gösterdiniz mi?		

Değerlendirme

Yapılan değerlendirme sonunda hayır cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki modüle geçmek için ilgili kişiler ile iletişim kurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	Y
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	D
8	Y
9	D
10	D

KAYNAKLAR

- Dr. BAKIR, Sitare Turan. **İznik Çinileri ve Gülbenkian Koleksiyonu**, T.C. Kültür Bakanlığı-Ankara, 1999.
- FREDERİC Hitzel, JOCOTİN Mereille,. **İznik**, Musee national de la Renaissance Paris, 2005.
- Kütahya Merkez Teknik Lise-Anadolu Meslek ve Meslek Lisesi, Seramik ve Cam Teknolojisi Alanı, Çinicilik Dalı arşivinden yararlanılmıştır.